Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

ГАЗЕТА 1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

2 СЕНТЯБРЬ, 1982 ЙИЛ ПАЙШАНБА
№ 199 (2.605).
Баҳоси 3 тийин.

Ўзбекистонда «оқ олтин» терими бошланди. Республика деҳқонлари янги мавсумни қисқа муддатларда ўтказишга, пахтанинг юксак сифатли бўлишини таъминлашга азму қарор берганлар.
Яхши ниятингиз ҳамиша йўлдошингиз бўлсин, азиз пахтакорлар!

ОҚ ЙЎЛ СЕНГА, „ОҚ ОЛТИН“ИМИЗ!

Поёнсиз пахта далаларида йиғим-терим ишлари қизғин бошланиб кетди. Деҳқонлар етиштирилган ҳосилни қисқа муддатларда сифатли йиғиб олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Езёвон районидаги «Езёвон» совхози чўлқуварлари биринчилар қаторида пахта теримига киришдилар. Улар бу йил ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил йиғиб олишга аҳд қилишган.

СУРАТДА: совхознинг илғор пахтачилик бригадири Зубайда Исмоилова. У бошлиқ бригадада йиғим-терим ишлари авж олиб кетди.

И. АЛИМОВ фотоси. (ЎзТАГ).

ШИОРИМИЗ — ТЕЗ ВА СОЗ

Мен 11 йилдан буён шу хўжаликда бригадирлик қилиб келяпман. Бригадамизда ҳаммаси бўлиб 14 киши меҳнат қилади. Шундан беш нафари ўз оила аъзоларимиздир. Аҳил коллективимиз заршунослари совхознинг қир зонасида «оқ олтин»дан мўл ва юқори сифатли ҳосил етиштириб келмоқдалар.

Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилини ҳам муваффақиятли якунладик. Мавжуд 60 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан чўл дурдонаси йиғиштириб олинди. Юбилей йилида зиммага олинган мажбуриятлар янада юксак. СССРнинг шонли 60 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, ҳосилдорликни гектар бошига 50 центнерга етказишга бел боғлаганмиз. Бу маррани эгаллаш учун бизда барча реал имкониятлар бор.

Далаларимизда ғўза парвариши юксак агротехника қоидалари асосида олиб борилди. Шу кунгача экин қатор ораларига етти марта сифатли культивация ўтказилди, ғўзалар беш марта озиқлантирилиб, тўрт марта оби-ҳаётга қондирилди. Натижада ҳар туп ғўза серҳосил, эртапишар бўлиб ўсди.

Ғўза парваришида механизаторлик ва сувчилик қилган ўғилларим Отажон ва Саминжон ҳамда қизларим Оминахон билан Муножатхонлар эндиликда пахта йиғим-теримида актив иштирок этишади.

Биз терим мавсумига пухта ҳозирлик кўрдик. Бу йил етиштирилган ҳосилнинг 95 процентини «зангори кема»лар ёрдамида йиғиб-териб олиш чора-тадбирларини белгилаганмиз. Шунингдек, теримчиларнинг унумли меҳнат қилишлари ва яхши дам олишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилади. Шу кунларда сифатли дефолиация қилинган карталарнинг четларини ва ўқариқларни текислаш, хирмонжойларни ҳозирлаш, тош-тарози ва этакларни йиғим-теримга тайёрлаш ишлари қисқа муддатларда бажарилиб, мавсумга шайлаб қўйилди.

Бригадамизда юбилей йили ҳосилнинг сира нобуд қилмай тез йиғиштириб олишга киришилди. Биз она-Ватанга кўплаб аъло сифатли «оқ олтин» етказиб берамиз ва эл-юрт олдида зиммага олинган юксак мажбуриятни шараф билан бажарамиз.

Мақсуда МИРВАЛИЕВА,
Бекобод районидаги «Ленинград» совхозининг бригада бошлиғи.

Республикамизнинг қатор районларида дастлабки ҳосил ортган қизил карвонлар қабул пунктлари томон йўл олди. Қуёш нурида товланаётган оппоқ, момиқ пахталар кишининг кўзини қувонтиради. Саҳий далаларда етиштирилган мўл ҳосил юкланган катта «оқ олтин» карвонини Китоб райони пахтакорлари зўр шодиёна ва тантана билан қабул пунктларига кузатдилар.

СУРАТДА: районидаги Пахтаобод қабул пунктида «оқ олтин» карвонини кутиб олишга бағишланган тантана.

Т. ҚАМАРИДДИНОВ фотоси.

ЎзТАГ мухбирлари хабар қилади

КАТТА ХИРМОН ЙЎЛИДА

МЕХАНИЗАТОРЛАР ИШГА КИРИШДИ

Чаноқлар оппоқ очилиб турган дала четида эрталаб Ленин йўли районидаги «Тошкент» қўриқ совхозининг Муҳаммад Баллиев бошлиқ бригадаси ҳамма аъзолари, бўлим раҳбарлари тўпланишди. Улар қувончли воқеани: ҳосил терими бошланишини нишонлаш учун келган эдилар. Механик ҳайдовчилардан Хўжақул Бозоров билан Карим Холмуродовлар терим мавсумининг биринчи қаҳрамонлари бўлишди. Улар ўз машиналарини синчиклаб тайёрлаган эдилар, шу сабабли дарҳол юксак суръат билан иш бошлаб юборишга муваффақ бўлдилар. Хўжалик тузилган терим-транспорт отрядида меҳнатнинг яхши ташкил этилганлиги ҳам ўзини кўрсатди. Ёнилғи узлуксиз ташиб келтирилмоқда, комбайн бункеридаги пахта трактор тележкасига ағдарилмоқда.

Бутун совхоз каби Баллиев бригадаси ҳам бу йил биринчи бор пахта етиштирилган янги қўриқ ерларда ишламоқда. Бу ердаги қийин шароитларда мўл ҳосил етиштирилди. Машина биринчи бор ўтишидаёқ гектар бошига 15 центнер, яъни планда белгиланган миқдорда ҳосил олинмоқда. Бригада аъзолари 30 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнер пахта олишга аҳдидирлар. Шу тариқа улар план топшириғини икки ҳисса ошириб бажаришни кўзламоқдалар.

Қумқўрғон районидаги қўриқ «Пахтакор» совхозида ҳам дастлабки комбайнлар далага олиб чиқилди. Бу ерда ҳам терим юксак суръат билан бошланиб, ҳар бир машина бункеридан кун охиригача 8—10 тонна пахта ағдарилди.

Сурхондарё механизаторлари бу йил 400 минг тонна пахта териш мажбуриятини олганлар. Теримнинг долзарб кунларида область далаларида уч юздан кўпроқ терим-транспорт отрядлари ишлайди. Бу отрядларга 2700 тадан кўпроқ пахта териш комбайни, юзлаб пахта ортиш, тўкилган пахтани териб олиш механизмлари, кўрак узиш машиналари, кўсак чувиш механизмлари киритилган. Отрядларнинг составида техникавий ва маиший хизмат кўрсатувчи, терилган пахтани ташиб берувчи махсус звенолар бор. Пахта териш машиналари икки сменада ишлаш учун экипажлар билан таъминланган.

Сурхондарё области.

ДАСТЛАБКИ ҒАЛАБА

— Менинг ёнимда юр, қизим, — деди Роқия опа Маҳмудова меҳрибонлик билан пахта тераётган қизга. — Кўриб турибман, ҳар туп ғўзага энгашасан, бир қўлинг билан ишлайсан, бунда тез чарчаб қоласан. Менга қараб тур, мана бундай териш керак.

Эпчил теримчи ғўза ариғига тушиб олиб бир туп ғўзанинг юқоридан пастигача очилган ҳамма чаноқлардаги пахтани териб бўлгач, иккинчи туп ғўзанинг пастидан юқорида қараб тера бошлади. Иш яна юқоридан пастга, пастдан юқорига давом эта берди. Унинг қўл ҳаракатларини зўрға илғаб олиш мумкин эди. Шу тариқа у илдам олға бораверди. Муҳаббат Тўлабоева аввалига бир оз орқада қолдию, кейинчалик устози маромига етиб олди. Унинг ҳам иши юришиб кетди.

—Буни қаранг-а, осонгина териш йўли бор экан-ку, Роқия опа, — деди қиз жилмайиб.

— Албатта, — деди устози маъқуллаб,—бир-икки кундан кейин мен билан баббаравар ишлайберадиган бўлиб қоласан.

Жиззах районидаги «Москва» колхозининг Расул Маҳмудов бригадаси бу йил мўл ҳосил етиштирди. Бригада гектар бошига 50 центнер ҳосил кўтаришга қарор берган. Даладаги пахта бултургидан икки ҳафта барвақт пишиб етилди. Кўсакларнинг ярмиси чамандек очилди. Ҳар чаноқдаги пахта олти-етти грамм келади. Хўжалик мутахассисларининг қарорига биноан бригаданинг пахтазори уруғликка ажратилган. Шунинг учун ҳозир ҳамманинг кўзи ва умиди теримчида.

Бригаданинг пахтазори 110 гектарга боради. Унинг ярмисига «Тошкент-1», қолган ярмисига эса «108-Ф» нави экилган. Бригаданинг ҳамма аъзолари оилалари билан бирга теримга чиққанлар.

— Пахтанинг ҳаммасини ўз кучимиз билан териб оламиз, — дейди бригадир Р. Маҳмудов. — Теримни 20 сентябргача тугаллаш ва жами ҳосилнинг 80 процентини биринчи навларга топширишни мўлжаллаб қўйганмиз.

Жиззах области.

ЭРТА ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШ ОМИЛЛАРИ

Ульянов районидаги 15-совхоздан З. Шоназаров бригадаси пахтазорида терим бошланди.

Пахтакорларнинг зарбдор меҳнати, уларнинг ташаббуси ва ғайрат-шижоати туфайли чаноқлар эрта очилди. Бригададаги меҳнатни ташкил этишнинг илғор формаси ҳам ёрдам берди. Шу йил бошлангандан бери коллектив совхозда биринчи бўлиб нарядсиз система асосида меҳнат қилмоқда. Иккита звено ташкил этилди, ўғит, сув оқилона ишлатилди. Механизатор Т. Ҳазратқулов билан бош мироб Д. Шерқулов айниқса ибрат кўрсатиб ишладилар.

Теримнинг биринчи кунида Н. Шерқулова, Д. Аҳатқулова ва Н. Сапаровалар жуда яхши ишлаб, нормани анча ошириб бажардилар. Ҳаммаси бўлиб бригада гектар бошига 50 центнер, яъни планда белгиланганидан 18 центнер кўп «оқ олтин» ҳосили олишга қарор берди.

Қашқадарё области.

ПАХТАЛАР ЧАМАН-ЧАМАН

Хўжаобод районидаги «Ленинград» колхозининг Набижон Нажимов бошлиқ бригадаси дала шийпони ёнида уйиб пахта ортилган прицеплар карвони пайдо бўлди. Коллектив пахтазоридан терилган дастлабки бир неча ўн тонна пахта шу прицепларга жойланган эди.

Бригада меҳнатчилари оби ҳаво инжиқликларига — дўл уришига, гармселга, сув камчилигига қарамай бу йил йиллик планни муваффақиятли бажариш учунгина эмас, юксак социалистик мажбуриятларни дўндириш учун ҳам етарли мўл ҳосил етиштирдилар. Деҳқонлар ўз имкониятларини чамалаб кўриб 115 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 36 центнер ўрнига қирқ беш центнер пахта теришга аҳд қилдилар.

Ҳозирнинг ўзидаёқ бригаданинг ўз терим қаҳрамонлари кўриниб қолди. Нодира Раҳимова, Одина Абдумўминова, Дилором Жалилова шулар жумласига киради. Социалистик мусобақада пешқадамлик қилаётган чапдаст теримчилар мавсумда хирмонга 13—15 тоннадан уруғлик чигит олинадиган пахта топширишга сўз бердилар.

Бригада аъзоларининг асосий умиди машиналардан. Бу ердаги ҳосилнинг 80 процентини «зангори кема»лар ёрдамида териб олишга қарор қилинди.

Андижон области.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 1 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	0,78	2,14
Сурхондарё	0,33	1,62
Навоий	0,35	1,14
Қашқадарё	0,11	0,93
Наманган	0,14	0,56
Фарғона	0,16	0,50
Самарқанд	0,11	0,29
Қорақалпоғистон АССР	0,18	0,20
Сирдарё	0,03	0,09
Андижон	0,06	0,08
Жиззах	0,01	0,08
Хоразм	0,02	0,07
Тошкент	0,03	0,06
Республика бўйича	0,18	0,60

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Кўп йил самарали ишлаганлиги, жамоат ҳаётида актив қатнашганлиги ва СССР ҳарбийлаштирилган тоғ-қутқарув қисмлари ташкил этилган куннинг 60 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан Ўрта Осиё ҳарбийлаштирилган тоғ-қутқарув қисмлари бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Олег Иванович **Гашенкога** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими» фахрий унвони берилди.

СССР кўмир саноати ва рангли металлургия министрликлари Ўрта Осиё ҳарбийлаштирилган тоғ-қутқарув қисмлари ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

БИЛИМ БАЙРАМИ

Кузнинг биринчи куни мамлакатимизда катта ва порлоқ байрам — Билим куни сифатида нишонланади. 1 сентябрда чалинган қўнғироқ мактабларда ва ҳунар-техника билим юртларида, техникумларда ва олий ўқув юртларида янги ўқув йили бошлаганидан дарак берди. Ўзбекистон мактабларининг тўрт миллионга яқин ўқувчиси билим қучоғига отланди.

Лениннинг «Ҳамма яхши нарсалар — болаларга» деган шиори партия XXVI съездининг қарорларида ўзининг ёрқин ифодасини топди. Съезд ҳужжатларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев кўрсатмаларида, КПСС Марказий Комитетининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисидаги қарорида ёш авлодга таълим бериш, уни меҳнатсеварлик ва ахлоқ руҳида тарбиялаш сифатини янада ошириш вазифалари ўртага қўйилди.

Тошкентнинг Чилонзор районидаги ўн олтинчи кварталида яшовчи ўғил ва қиз болалар мактаб билан биринчи учрашувга гулдасталар билан қувона-қувона келдилар. Уларни педагоглар, уруш ва меҳнат ветеранлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари самимий кутиб олдилар. Улар болаларни янги ўқув йили билан табрикладилар. Болаларга ажойиб ўқув комплексини туҳфа қилган 153-трест қурувчилари мактаб ўқувчилари ва педагогларига бинонинг рамзий калитини топширдилар. Бу ерда синфлар ва кабинетлар, мажлис ва спорт заллари, куни узайтирилган группалар учун ётоқ хоналари бор. Мактаб ёнида ошхона ва стадион қурилган.

Янги мактаб очилиши муносабати билан ўтказилган тантаналарда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қатнашди.

Республика пойтахтида, янги қурилиш районларида қурилган саккизта янги мактабда биринчи қўнғироқ байрами бўлиб ўтди, уларнинг ҳаммаси типовой лойиҳалар асосида қуриб битказилди.

Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари бўлиб қолган юқори синф талабаларидан 163 минг ўғил ва қиз ишчи касбларини эгаллаш йўлида биринчи қадам қўйди. Пойтахт халқ хўжалиги институтининг Қарши, Жиззах ва Хивадаги янги филиаллари, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг Андижон ва Наманғандаги, Тошкент автомобиль-йўл институтининг Термиздаги, политехника институтининг Муборакдаги, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти умумтехника факультетининг Урганчдаги филиаллари очилди. Андижон, Ленинск, Янгиқўрғонда янги техникумлар, Деновда озиқ-овқат техникумининг. Элликқальада қурилиш техникумининг филиаллари машғулот бошлади.

Яхши анъанага кўра, янги ўқув йили машғулотларининг биринчи соати В. И. Ленинга бағишланди. Ёш авлод Лениннинг: «Ўқиш, ўқиш ва яна ўқиш» деган ажойиб васиятини қандай бажараётганлиги тўғрисида Ватанга, партияга рапорт берди.

Биринчи сентябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, У. У. Умаров, Н. М. Маҳмудова республика пойтахтининг ўқув юртларига бордилар.

(ЎзТАГ).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Л. И. Брежнев ва Н. А. Тихонов ўртоқлар Вьетнам Социалистик Республикасининг миллий байрами муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, бутун совет халқи номидан ва шахсан ўз номларидан Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ле Зуанга, ВСР Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ Чионг Тинга, Вьетнам Социалистик Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Фам Ван Донгга, ВСР миллат мажлисининг раиси ўртоқ Нгуен Хиу Тхога табрик телеграммаси йўлладилар. Телеграммада бундай дейилади:

«1945 йил Август революциясининг ғалабаси натижасида Жануби-Шарқий Осиёда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлатининг вужудга келиши ғоят катта тарихий аҳамиятга молик воқеа бўлиб, Вьетнамнинг кўп асрлик тарихида янги даврни бошлаб берди. Қаҳрамон Вьетнам халқи социалистик қурилишдаги ўз ютуқлари билан ва ўтган 37 йил мобайнида ўзининг шонли Коммунистик партияси раҳбарлигида Ватан озодлиги йўлидаги курашда эришган ғалабалари билан фахрланишга ҳақлидир.

Вьетнам халқи атоқли интернационалист революционер Хо Ши Миннинг «Мустақиллик ва озодликдан кўра азизроқ нарса йўқ» деган жанговар шиори остида мустамлакачилик зулмига барҳам берди, империалистик агрессорлар ва уларнинг гумашталарини мағлубиятга учратди, ўз ватанининг батамом озод бўлиши ва қайта бирлашишига эришди. Пекинлик гегемончиларнинг агрессиясини даф этиш даврида Вьетнам халқининг астойдил мардлиги ва ватанпарварлиги яна бир бор ёрқин намоён бўлди. Империализм, гегемонизм ва реакция кучларига қарши курашаётган планетадаги барча софдил кишилар, социалистик ҳамдўстлик Вьетнамнинг мард ватанпарварлари билан ҳамиша жанговар бирдам бўлиб келди.

Бугунги кунда Вьетнам меҳнаткашлари мамлакат олдида турган қийинчиликларни бартараф эта бориб, социализмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, ўз ватанининг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш борасида ВКП V съезди ўртага қўйган вазифаларни сабот билан амалга оширмоқдалар.

Социализм, ялпи тинчлик ва халқаро хавфсизлик ишини мустаҳкамлаш учун курашга Вьетнам актив ҳисса қўшаётганлиги, унинг социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан, барча тинчликсевар кучлар билан қалин баҳамжиҳат ҳаракати ВСРнинг халқаро майдондаги позициялари ва обрў-эътибори янада мустаҳкамланишига ёрдам бермоқда. Вьетнам қардош Лаос ва Кампучия билан Осиё қитъасида яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантиришга, Жануби-Шарқий Осиёни тинчлик ва барқарорлик зонасига айлантиришга қаратилган изчил йўлни ўтказиб келаётганлиги кенг кўламда маъқулланмоқда.

Биз шуни чуқур мамнуният билан қайд этамизки, КПСС билан ВКП, СССР билан ВСР ўртасидаги қардошларча бирдамлик ва самарали ҳамкорлик мамлакатларимиз манфаатлари йўлида муттасил ривожланмоқда ва чуқурлашиб бормоқда. Дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Совет — Вьетнам шартномаси халқларимиз тинч бунёдкорлик меҳнати манфаатларига, бутун дунёда тинчлик ва социал тараққиёт ишига хизмат қилмоқда.

Социалистик интернационализмнинг ленинча байроғига содиқ бўлган, КПСС XXVI съезди қарорларига амал қилаётган совет коммунистлари, барча совет кишилари СССР билан ВСР халқлари ўртасидаги анъанавий дўстликни бундан буён ҳам тинмай мустаҳкамлайберадилар, қардош Вьетнам халқининг социализм қуриш учун олиб бораётган курашида, ўзининг мустақиллиги ва миллий суверенитетини ҳимоя қилиш йўлидаги ҳаракатида уни қатъий қўллаб-қувватлай берадилар».

Л. И. Брежнев ва Н. А. Тихонов бутун мард ва меҳнатсевар Вьетнам халқига социалистик жамият қурилишида янги катта муваффақиятлар тиладилар. (ТАСС).

МАСЪУЛИЯТ ВА ТАЛАБЧАНЛИК БИЛАН

ҲОСИЛНИ ТЎХТОВСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИБ, СИФАТЛИ ҚАЙТА ИШЛАЙМИЗ

Кўпчилик, бу йил пахта йили бўлди, дейишмоқда. Одамларнинг оғзидан мана шундай хосиятли гапни эшитишнинг ўзи ғоят қувончли ва мароқли. Аслида ҳам шундай: пахтакорларимиз бу йил чинакамига ғайрат ва матонат билан меҳнат қилдилар. Ҳар йили август ойининг ўрталарида ҳар туп ғўзада ўртача 10—12 тадан бўлиқ кўсак бўларди. Бу йил эса шу муддатда бўлиқ кўсаклар сони 14—15 тадан-га етди. Пахта йили бўлгани шу-да.

Кексалар ҳосил ҳақида гапиришганда кўпинча «баракасини берсин», деб қўйишади. Бу бежиз айтилмайди. Бараканинг асл манбаи етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишда. Нобудгарчиликка йўл қўйилган жойда барака ҳам, сифат ҳам бўлмайди. Демак, галдаги асосий, ҳал қилувчи вазифа ҳосилни барвақт, сифатли, тўла йиғиштириб олишда. Бу вазифани шараф билан бажариш етиштирилган ҳосилни йиғиштириб олишга ҳамма томонлама пухта тайёргарлик кўришда. Эндиги жуда кўп ишлари — пахта йили бўлганлигини ҳам, баракани ҳам тайёргарлик даражаси белгилайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, Пахта тозалаш саноати министрликларининг, республикадаги колхоз ва совхозларнинг 1982 йил ҳосилини йиғиштириб олишга тайёргарликни тугаллаш ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг пахта сифатини ошириш ҳақидаги йўл-йўриқларини бажариш соҳасидаги иши тўғрисида»ги қарорида ҳосилни сифатли териб олиш ва қабул пунктларига етказиб бериш, пахтани қайта ишлаш, сақлашгача бўлган жараёндаги комплекс ишларнинг мезони, йўл-йўриқлари конкрет кўрсатиб берилди. Партиямиз қарори йиғим-теримга оид ҳар бир ишга ўта масъулият ва талабчанлик билан ёндошишни талаб этаётир. Демак, мана шу муҳим вазифаларни тўла адо этиш колхозлар, совхозлар, пахта тозалаш заводлари коллективлари ва шу соҳада ишлаётган ҳар бир коммунист, ҳар бир раҳбар, ҳар бир мутахассис кадр, ҳар бир меҳнатчидан топширилган вазифани бекаму кўст бажаришни тақозо этади. «Пахта заводлари, — дейилади қарорда, — техникавий жиҳатдан юксак даражада капитал ремонт қилинсин. Ҳамма технология машиналари синчиклаб созлаб қўйилсин ва шу йўл билан маҳсулот олишни камайтирмай юқори сифатли тола олинишига эришилсин».

Заводимиз коллективи 7 ойлик ишлаб чиқариш план топшириқларини ҳамма турлари бўйича ортгириб бажарди. 14 та цехнинг ҳаммасида ремонт ишлари график асосида олиб борилди ва белгиланган муддатда тамомланди. Ремонт ишларимиз давлат комиссияси томонидан қабул қилинди ва юксак баҳоланди. Яна шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, заводимиздаги ремонт ишлари сурункасига 6 йилдан бери «аъло» баҳоланиб келинмоқда. Бундай ютуқларни район партия комитети, область пахта тозалаш саноати бирлашмасининг бевосита ёрдами ва ғамхўрлиги туфайли қўлга киритмоқдамиз.

Ремонтни бошлашдан аввал тадбирлар белгиладик. Бу тадбирлар завод партия ташкилотининг йиғилишида, кейин 14 та цехнинг ҳар бирида ишлаб чиқилди. Мана шу жараёнда бир қатор фикр ва мулоҳазалар аниқланди, рационализаторлик таклифлари ўртага ташланди. Оз унумли кичик чанг ушлагичларни юқори унумли катта чанг ушлагичларга алмаштирдик. Катта ҳажмли циклонларни ўрнатдик. 4 та чанг ушлагич камералари ремонт қилинди.

Механизмларни сифатли ремонт қилиш билан бирга ишчиларнинг шароитини мумкин қадар яхшилаш асосига диққат-эътибор қаратилди. Чунки шароит қанчалик яхши бўлса, меҳнат унуми ҳам шунчалик юқори бўладк. Шу мақсадда момиқ ажратувчи цехни қайтадан реконструкция қилдик, замонавий дастгоҳлар билан жиҳозладик. Цехдаги шовқин-суронни камайтириш учун вентиляторларни ташқарига кўчирдик. Кичик деразалар ва қисман деворлар ўрнига катта деразалар ўрнатдик.

Ремонт даврида қуритиш цехининг қуввати оширилди. 10 та «2СБ-10» қуритиш агрегати капитал ремонтдан чиқарилди ва зарур бўлган тақдирда алмаштириш учун эҳтиёт қисмларни ҳам ҳозирлаб қўйдик. Бундан ташқари янги мавсумга инженер-техник хизмати кўрсатиш лабораторияси учун янги бино қуриб, фойдаланишга топширдик. Чигитни дорилайдиган янги цехимиз қурилиши ҳам тугалланиш арафасида.

Районимиздаги 6 та пахта тайёрлаш пунктларида 154 та пахта ғарамлаш майдонлари мавжуд. Уларнинг ҳаммаси янги ҳосилни қабул қилишга тахт қилиб қўйилди. 9 та автомат тарози, 69 та қабул қилиш механизми, 71 та узатиш механизми, 20 та «2СБ-10» қуритиш агрегати, 38 та вентилятор, 17 та пахта юкловчи «РБХ» механизми кам-кўстсиз ремонтдан чиқарилиб, сифат комиссияси кўригидан ўтказилди. Дардоқ пахта тайёрлаш пунктида пландагидан ташқари 1 та «2СБ-10» агрегати қурилди. Айниқса, М. Муротов, А. Турсунов, М. Жўрабоев ўртоқлар мудирлик қилаётган «Савош», Деҳқончек, заводимиз қошидаги пахта тайёрлаш пунктларида 1982 йил ҳосилини қабул қилиб олишга жуда пухта ҳозирлик кўрилганлиги бизни қувонтиряпти.

Заводимиз бошланғич партия ташкилоти ҳосилни қабул қилиш, асраш, қайта ишлашни уюшқоқлик, сафарбарлик билан ўтказиш юзасидан конкрет тадбирлар белгилаган. 106 нафар коммунистнинг ҳар бири биттадан участкага бириктириб қўйилди. Улар цехларда социалистик мусобақанинг оммавийлиги ва ошкоралигини таъминлашга, ишчиларга маданий-маиший шароитни яхшилашга, кадрларни идеологик-сиёсий жиҳатдан чиниқтиришга бевосита ёрдамлашадилар.

Пахтани қабул қилиб олиш, сақлаш, қайта ишлаш, энг муҳими унинг сифатини оширишда бизнинг вазифаларимиз нималардан иборат? Пахтани хом ва ифлос терилишига сира йўл қўймаслик бу борадаги энг муҳим вазифамиздир. Пахтани хом ва ифлос терилишини бригаданинг ўзида олдини олмас эканмиз, сифатни ошириш тўғрисидаги ҳаракатларимиз зое кетаверади. Заводда 10 кунлик курс очдик. Унда навбатма-навбат колхоз ва совхозларнинг лаборантлари, пахта топширувчилари, қисман бригада бошлиқлари ва ҳисобчилари ўқитилди. Унда пахтани машинада ва қўлда териш қоидалари, хом ва ифлос теришнинг зарари, янги навлар, пахта толасининг етилиши каби масалалар мутахассислар томонидан баён қилиб берилди.

Бундан ташқари тайёрлов бўлим ходимлари белгиланган график асосида ўзларига бириктирилган бригада даласига бориб пахтани сифатли териш шартлари хусусида суҳбат ва тушунтириш ишларини олиб боришмоқда. Бундан кузатган мақсадимиз битта: бирор чаноқ пахтани ҳам хом термаслик.

Заводимизнинг ўзида эса классификаторлар, лаборантлар, бухгалтерлар ва пахта қабул қилиш билан боғлиқ бўлган ходимлар иштирокида янги давлат стандартини ва пахта топширувчилар билан ҳисоб-китоб қилишнинг янги системасини жорий этиш юзасидан, шунингдек пахтани бунтларга ғарамлаш пайтида уларни навларга ажратишни яхшилаш юзасидан семинар кенгаш ўтказдик. Шунинг билан бирга мутахассис кадрларимизни балли система билан кўрик имтиҳондан ўтказдик. Имтиҳонда товаршунослар А. Тоиров, Ш. Самиев, О. Мадраҳимов, лаборант Р. Филатова, смена мастери О. Йўлдошев, бригада бошлиғи Х. Абдувалиев, ремонтчи Б. Ғозиев, слесарь Н. Игишевлар ўз мутахассисликлари бўйича пухта билим ва тажрибага эга эканликларини кўрсатдилар.

КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорлари асосида ёрдамчи хўжалик ташкил этганмиз. Ҳозир 20 та қорамол, 100 та қўй, 200 та товуқни парвариш қиляпмиз. Йил охирига бориб завод ишчиларини арзон нархдаги чорвачилик маҳсулотлари билан таъминлай бошлаймиз. Теплица хўжалигимизни кенгайтирамиз.

Бу йилги ҳосилни қабул қилиш даврида ишчи ва хизматчилар ўртасида социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирамиз. Мусобақа ғолибларини, рационализаторларни ҳар ўн кунда рағбатлантириб борамиз. Мана шу ҳаракатларимизнинг ҳаммаси пахтакорларимизнинг пешона терларидан яратилган халқ бойлиги — «оқ олтин»имизнинг бир граммини ҳам нес-нобуд қилмай қабул қилишга, қайта ишлашга қаратилган. Заводимиз шу бугуннинг ўзида Қўрғонтепанинг 65 минг тонналик хирмонини қабул қилиб олишга тайёр. Ремонт давомида завод қувватини 100 минг тонна пахта қабул қилиш ва қайта ишлаб чиқаришга етказдик.

Н. ЮСУФОВ,
Қўрғонтепа пахта тозалаш заводининг директори.

Ҳозир ўлкамизда айни пишиқчилик. Миришкор деҳқонлар пешона тери эвазига етиштирилган сабзавот ҳосилини нес-нобуд қилмай саранжомлаб олишда жасорат кўрсатишяпти. Свердлов районидаги «Ўзбекистон» колхозининг ноз-неъмат бунёдкорлари ҳам бу борада ғайрат қиляптилар. Улар ҳозирга қадар 600 тоннадан ортиқ сархил сабзавот маҳсулотларини тайёрлов идораларига жўнатишди.

СУРАТДА: хўжалик сабзавотчилик бригадасининг пешқадам аъзоси Зебинисо Равшанова иш устида.

А. МИРЗАЖОНОВ фотоси, (ЎзТАГ).

Оққўрғон районидаги «Коммунизм» колхозининг маккажўхорикорлари ўрим-йиғимни ниҳоясига етказишяпти. «Каҳрабо дон» хирмонларда қуритилиб, давлат тайёрлов пунктларига топширилмоқда. Яқин кунлар ичида улар ўз мажбуриятларини бажарадилар. Айни пайтда силос бостиришга ҳам алоҳида эътибор берилиб, жамоат чорвачилиги учун тўйимли ва сифатли озуқа жамғариляпти. Колхозда суғориладиган ерлардан интенсив фойдаланиб, ўтган йилдагидан анча кўп озуқа тайёрлаш қизғин давом этмоқда. Ҳозир хўжаликда беда тўрт марта ўриб олинди. Анчагина майдонларга такрорий озуқа экинлари экиш мўлжалланаётир.

СУРАТЛАРДА: колхоз халқ контроли группасининг раиси Сафар Оқбоев (чапдан иккинчи) озуқа тайёрлаш бригадасининг аъзолари Товбой Абдурасулов, Ҳикмат Абдураҳмонов, Турди Қорабоевлар билан озуқа сифатини кўздан кечиряпти. Ўнгда эса маккажўхорини ўриш пайти акс эттирилган.

Ж. Тўраев фотолари.

СУВ КЕЛТИРГАН ЭЛДА АЗИЗ

Соҳил бамисоли байрамдагидек одамлар билан гавжум. Янги қазилган сув йўлининг ишга туширилиши фақат қурувчи-механизаторларда эмас, балки ён-атрофдаги қишлоқ меҳнаткашларида ҳам катта қизиқиш уйғотган. Гидромелиораторлар каби уларнинг қалбига ҳам севинч, бахтиёрлик туйғуларини олиб кирган. Свердлов районидаги «Правда» колхозининг меҳнаткашлари оби-ҳаёт истиқболига чиқишган.

Узоқдан сув «элчи»лари кўринди. Булар қий-чув, ура садоларини янгратиб, яқинлашаётган болакайлар тўдаси эди. Улар сув билан баравар югуриб, оби-ҳаётни бошлаб келишарди. Мана у — ҳаёт манбаи. Амударёнинг бўтана суви йўлда дуч келган хас-чўпларни оқизиб, олдинга интилади. Бунёдкор ташкилотлардан бири — «Амубухараканалстрой» бошқармасига қарашли 4-механизациялашган кўчма колонна ишчи-хизматчилари бир-бирларига ўз бахтиёрлигини изҳор қилишяпти. Чунки мазкур Свердлов номли машина каналининг қазилишида, сувнинг келишида уларнинг ҳиссаси катта бўлди. Бу кўчма колонна азаматлари каналнинг темир йўл ва автомагистраллар билан кесишган энг мураккаб қисмини бунёд этишди.

— Сувнинг ошиқишини қара,— дея ҳамроҳига мурожаат қилди қорачадан келган чайир йигит.

— У Варахша массивида асрлар мобайнида сувсизликдан қақраб ётган ерларга ҳаёт бағишлайди, — дея жавоб қилди ҳамроҳи.

Улар бригада сардори Чоршам Болтаев билан экскаваторчи Қаҳрамон Кўкламовлардир. Каналнн бетонлаштириш ишларини Чоршам Болтаевнинг йигитлари бажаришди. Ч. Болтаевнинг ўзи эса мана, 10 йилдирки, гидромеханизаторлик касбини эъзозлаб келяпти. У ўрта мактабни тамомлагандан сўнг тўғри қурувчилар сафига келиб қўшилди. Ғайратли йигит тез орада бетончилик касбини пухта ўзлаштириб олди. Ташкилотчилиги, тиришқоқлиги, меҳнатсеварлиги туфайли касбдошлари уни ўзларига етакчи қилиб сайлашди. Ч. Болтаев бошчилик қилаётган бригаданинг хўжалик ҳисоби асосида иш юритаётганлигига ҳам олти йил бўлди. Бригада пудрати шарофати туфайли мазкур коллектив ойлик, йиллик план-топшириқларини мунтазам равишда 150—170 процентга бажаришга эришмоқда. Чоршам Болтаев бошчилигидаги бригада на фақат кўчма колоннада, балки бошқармадаги энг илғор коллективлардан бири саналади. Қаҳрамон Кўкламовнинг қурувчиликка кириб келиши ҳам Чоршамникига ўхшаш. У ҳам мактабни битиргач, тўғри кўчма колоннага келиб, тажрибали гидромеханизаторларга шогирд тушди. Улардан техникани бошқариш сирларини ўрганди. Мана, уч йилдирки, у мустақил ишлаяпти. Қаҳрамон ўзининг «Э-611» типидаги экскаваторида ҳар сменада пландаги 600 ўрнига 1000 — 1100 кубометрдан ортиқ тупроқ ишларини бажаришга эришяпти. Амалдаги йилнинг ўтган етти ойи планини эса 182 процентга етказиб бажаришга муваффақ бўлди.

Мазкур каналии қуришда иштирок этган ўнлаб бунёдкорларнинг олдинги сафида қотмадан келган, камтарин ва меҳнатсевар инсон, СССР Давлат мукофоти лауреати Теша ака Ярашев ўз экипажи билан турибди. Унинг кўзлари ифтихор учқунларидан мунаввар. Бундай айёмларда биринчи марта қатнашаётгандек ҳаяжонини яшира олмаяпти. Ҳолбуки, республикамизнинг илғор гидромеханизаторларидан бири Теша ака Ярашевнинг ҳаётида бундай унутилмас лаҳзалар бисёр. Бухоро область территориясида бунёд этилган кўпгина сув иншоотлари қурилишига унинг кўп меҳнати сингган. Сув келтирган элда азиз, дейди доно халқимиз. Теша ака Ярашев ҳам область терротриясидаги минглаб гектар қўриқ ерларга сув чиқариб, эл ҳурматини қозониб келаётган кишилардан биридир.

Бунёдкорларнинг фидокорона меҳнати туфайли қурилиши қарийб уч йилга мўлжалланган мазкур Свердлов номли каналнинг биринчи навбати бор-йўғи 10 ойда ишга туширилди. Свердлов районидаги хўжаликларга оби-ҳаёт элтаётган бу каналнинг муддатидан олдин ишга туширилишига «Амубухараканалстрой» бошқармасига қарашли 1- ва 4-механизациялашган кўчма колонналар, «Бухараирстрой» тресги қурилиш бўлинмаларининг бунёдкорлари катта ҳисса қўшдилар.

Сув иншооти бунёдкорлари каналнинг иккинчи навбатида ишни давом эттирмоқдалар. Олдинда яна 15 километрли довон турибди. Бу довон эгаллангач, Свердлов номли канал Маханкўл каналини кесиб ўтиб, сувнинг бир қисмини Ангар каналига қуяди.

Б. ҚАҲҲОРОВ,
«Узоргтехводстрой» тресги пропаганда группасининг ходими.

ТУРЛИ АДРЕСЛАРГА

Тошкент областидаги «Огонёк» совхоз-заводининг меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб катта муваффақиятга эришдилар. Улар Россия Федерацияси шаҳарларига ҳўл мева етказиб бериш тўғрисида ўз социалистик мажбуриятини муддатидан илгари бажардилар. Хўжалик боғларида етиштирилган 1900 тонна мева Москва, Ленинград, Иваново, Кемеровага жўнатилди. Бу эса топшириқда кўзда тутилгандан 600 тонна кўпдир.

Ҳозир совхоз-завод ана шу жойларга узум жўната бошлади. Истеъмолчилар узумнинг «Нимранг», «Октябрьский» ширин-шакар навларини татиб кўрадилар. Планда белгиланган 650 тонна ўрнига минг тонна узум жўнатиш мўлжаллаб қўйилди.

БИНОКОРЛАРНИНГ ГЎШТ ЦЕХИ

«Джизакстрой» трести бўлинмаларининг ёрдамчи хўжаликларида гўшт етиштириш бир ярим баравар кўпайди. Бу ерда йил бошидан буён 30 тонна қўй гўшти, мол гўшти, чўчқа гўшти ва парранда гўшти етиштирилди. Бу маҳсулот болалар боғчаларига, ишчиларнинг ошхоналарига етказиб берилмоқда, қурувчиларга сотилмоқда.

«Джизакстрой» трести бўлинмалари ёрдамчи хўжаликларининг тармоқлари кенгайиб бормоқда. Уч минг бош чўчқа учун мўлжалланган чўчқачилик фермаси қуриб битказилди. Бу ерда ем-хашак базаси ҳақида ҳам ғамхўрлик қилинмоқда. Мавжуд 500 гектар майдоннинг 300 гектари чорва молларни ўтлатиш учун ажратилди. Қолган майдонларда беда, арпа, маккажўхори етиштирилмоқда. Қиш мавсуми учун 500 тонна пичан ва дағал хашак ғамлаб қўйилди, силос бостирилмоқда.

Беш йиллик охирига бориб трестнинг ёрдамчи хўжаликларидаги чорва моллар икки баравар кўпаяди. Бу ерда 50 мингта товуқ боқиладиган паррандачилик фермаси ишлай бошлайди. Буларнинг ҳаммаси ҳар йили юз тоннадан зиёд гўшт, кўп миқдорда сут, тухум етиштириш имконини беради.

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

Пахтакор районидаги барча совхозларда аҳолининг шахсий боғ ва полизларида етиштирилган ортиқча маҳсулотни сотиб олиш пунктлари очилди. Бу — шахсий секторда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашни ўтган йилдагига нисбатан қарийб бир ярим баравар кўпайтириш имконини берди. Бундан ташқари қишлоқ меҳнаткашларининг ортиқча сабзавот ва мевани сотиш учун бозорга боришларига зарурият қолмади. Пахтакор район тайёрлаш конторасн сабзавот сақлайдиган катта омборга эга. Бу омборда 1600 тонна сабзавот ғамлаб қўйилди.

(ЎзТАГ мухбири).

ЛАУРЕАТНИНГ ДАЛАСИДА

РЕПОРТАЖ

Зарафшон соҳилларига туташган бу ерларнинг табиати ўзгача: доимо дарё эпкини уриб туради, салқин шабада эсади. Демак, уруғ ҳам она заминга воҳанинг бошқа ерларига нисбатан бироз кечроқ тушади, ҳосил сал кеч етилади.

Бу йил ҳам шундай бўлди. Жомбой райони маккажўхорикорлари областдаги бошқа кўпгина районларга нисбатан сал сўнгроқ, аммо уюшқоқлик билан ўрим-йиғимга киришдилар.

«Октябрь» колхозидаги Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Муса Абдиев бошлиқ бригада далалари. Бўлиқ жўхоризорда 3 та «Херсонец-7» комбайни гуриллаб ишлаяпти. Тележкалар донли сўта ва майдаланган кўкпояни тинимсиз даладан ташиб кетишяпти. Биз бригада бошлиғи билан агрегатлар ҳайқириғидан ларзага келган пайкал уватида суҳбатлашяпмиз.

— Ишни ипатоволиклар усулида ташкил этганмиз,— дейди М. Абдиев. — Бир механик ва икки слесардан иборат техника хизмати кўрсатувчи группа кун бўйи биз билан бирга. Ҳосилни тезроқ йиғиштириб олиш учун бутун имкониятни ишга соляпмиз.

Маккажўхорикор йигитнинг сўзларига ишонса бўлади. Чунки у сўзи билан иши бир эканлигини амалда исботлаб келяпти. Маккажўхоричилик бригадасига етакчилик қилаётган сўнгги етти йил мобайнида муттасил юқори ҳосил етиштиряпти. Бригадир ўз билимини ошириш учун Самарқанд қишлоқ хўжалик институтида сиртдан таълим олаяпти. У область комсомол комитетининг бюро аъзоси, республика комсомолининг XXII съездида делегат бўлиб қатнашди.

Ёш коммунист М. Абдиев бошқараётган мазкур бригада ўтган йили 93 гектар майдонда деҳқончилик қилиб, гектаридан 102 центнердан «қаҳрабо дон» етиштирган эди. Бу йил партия белгилаган Озиқ-овқат программасини изчил амалга ошира бориб, об-ҳаво қуруқ келишига қарамасдан ҳосилдорликни янада оширишга қарор қилинди. Мавжуд 104 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 120 центнердан дон, 500 центнердан кўкпоя олишга бел боғланди.

Бригада комбайнчилари, тажрибали механизаторлар КПСС аъзоси Мирза Ризаев, комсомол аъзоси Раҳим Маманов, Аваз Алибоевлар энг юқори меҳнат унумдорлигига эришаяптилар. Колхозда ишлаб чиқариш практикасини ўтаётган Самарқанд зооветеринария техникуми талабалари ҳам маккажўхорикорларга яқиндан ёрдам беришаяпти. Правлениедан коллективга вакил қилиб бириктирилган колхоз касаба союз ташкилотининг раиси Камол Жамолов ўроқчиларга бош-қош.

...Тележка сўтага тўлди, комбайн бир дақиқа тўхтади. Фурсатдан фойдаланиб, мусобақа илғорларидан бири Аваз Алибоевни суҳбатга тортдик.

— Ўн йилдан бери маккажўхори ўрим-йиғимида қатнашаман, — деди илғор комбайнчи. — Тўпланган-анчамунча тажриба ишнинг унумини ошираяпти. Бунинг устига шароитимиз яхши, иссиқ овқат ташкил қилинган.

Бошқа бир хўжалик — «Украина» совхози мавжуд 140 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 90 центнердан, жами 1260 тонна «қаҳрабо дон» етиштириш мажбуриятини олган. Хўжалик маккажўхорикорлари ҳосилни нобудгорчиликсиз йиғиштириб олиш юзасидан ишлаб чиққан аниқ тадбирлар асосида иш юритмоқдалар. Мавжуд 5 та комбайн ва бошқа техника воситалари ўрим-транспорт отрядларига бирлашган.

Учинчи бўлимнинг Нарзиқул Нормуротов бошлиқ бригадаси далаларида ўрим-йиғим айниқса, намунали олиб борилаётир. Бу ерда ўрим-транспорт отрядига бирлашган учта «Херсонец», битта КИР-1,5 агрегати, ўнта транспорт трактори ва йигирмата тележканинг бетўхтов ишлашига эришилмоқда. Комбайн ўтиши билан бригада аъзолари тўкилган битта-яримта сўталарни териб олаяптилар. Нафақат дон, балки пояннинг нобуд бўлишига ҳам мутлақо йўл қўйилмаяпти. Поянинг узунлиги ёки ернинг бироз нотекислиги туфайли чалароқ ўрилган ерларда КИР-1,5 агрегати қайта ўриб ўтаяпти. Чунки, дон қатори озуқани ҳам нобудгарчиликсиз йиғиштириб олиш бугунги куннинг муҳим талаби эканлигини маккажўхорикорлар яхши тушунадилар.

— Гектаридан пландаги 63 центнер ўрнига 100 центнердан дон етиштиришга қарор қилганмиз, — дейди бўлим бошқарувчиси Жўрақул Турсунов. — Ўроқчиларнинг талаб-эҳтиёжи эътиборимизда. Ҳар куни икки маҳал иссиқ овқат ташкил этганмиз. Ҳар беш кунда мусобақа ғолибларини мукофотлаяпмиз.

Ўз-ўзидан маълумки, бу тадбирларнинг барчаси ўрим-йиғим суръатининг тезлашувига олиб келмоқда. Ғаллани ўриб-йиғиб олиш бўйича штаб бошлиғи, район ижроия комитетининг раиси Абдураззоқ Жамилов билан суҳбатда ҳам бунга яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

— Вақт бизни шошираяпти, — деди Абдураззоқ Наврўзович ўрим-йиғимга оид маълумотларга кўз югуртираркан. — Чунки ҳадемай пахта терими бошланади. Унгача маккажўхорини тўла саранжомлаб олишимиз керак. Юбилей йилида 1616 гектар майдонга маккажўхори экканмиз. Озроғи, яъни 323 гектари — силос, қолгани дон учун. Мавжуд 46 та «Херсонец» комбайнларидан унумли фойдаланишга интиляпмиз. Уларга аксарият биринчи-иккинчи классли малакали механизаторлар бириктириб қўйилган. Ўрим-йиғим бошланиши арафасида ҳайдовчиларни «Госкомсельхозтехника» район бирлашмаси қошида бир ҳафта мобайнида қайта тайёргарликдан ўтказдик. Ўрим муддатини қисқартириш мақсадида ҳар бир пайкалнинг четларидаги ўқариқларни текислаб, агрегатлар учун юриш жойлари тайёрлаб қўяяпмиз. Сўтадаги дон қотиб, ҳосил етилган заҳоти комбайнлар киритиляпти. Ўтган йили районимиз бўйича гектаридан ўртача 81 центнердан дон олган эдик. Бу йил ҳосилдорликни 85 центнерга етказишни мўлжаллаяпмиз.

Дарҳақиқат район маккажўхорикорлари етиштирилхосилни қисқа муддатларда сифатли йиғиштириб олишга астойдил ҳаракат қилаяптилар. Ҳосилдан бўшаган ерлар оралиқ экинлар экишга тайёрланаётир.

М. ЭРАЛИЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ШАҲАРЛИКЛАРГА МЕВА ВА САБЗАВОТ

Хоразм областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари юбилей йилини меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонламоқдалар. Областдаги кўпгина район ва хўжаликлар Озиқ-овқат программасини амалга ошириш ишига актив қўшилиб, мева, сабзавот, полиз маҳсулотлари тайёрлаш планини тўла ва ошириб бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар. Бу соҳада қишлоқ меҳнаткашларига шаҳарликлар катта ёрдам бермоқдалар.

Хоразм областидаги барча районларнинг боғбонлари ва сабзавоткорлари Ўроқ ва Болғанинг мустаҳкам иттифоқини нишонлаб, етиштирган маҳсулотларини Урганчга жўнатдилар. Бир куннинг ўзидагина тўрт юзта автомашина куз фаслининг хилма-хил саховий неъматларини область марказидаги савдо тармоқларига етказиб берди. Область колхоз ва совхозлари воҳадаги шаҳар ва посёлкаларнинг аҳолисига мева ва сабзавот етказиб беришни давом эттирмоқдалар.

(ЎзТАГ).

ТЕЗ СУРЪАТЛАР БИЛАН

Ғалаба районидаги хўжаликларнинг меҳнаткашларига дон учун маккажўхорини йиғиштириб олишга атиги ўн беш иш куни талаб қилинди. Саксонта комбайн ёрдами билан 3310 гектар майдондаги маккажўхори йиғиштириб олинди. Ҳамма жойда ўтган йилдагига қараганда анча мўл ҳосил етиштирилди.

Ҳозир район хўжаликлари давлатга дон топширишни тез суръатлар билан олиб бормоқдалар. Ленин номли ва «Победа» колхозлари йиллик топшириқни ҳозирдаёқ бажариб қўйдилар. Бу хўжаликлар омборларга 800 тоннадан кўпроқ «қаҳрабо дон» етказиб беришди.

(ЎзТАГ мухбири).

БУГУН—ТОШКЕНТДА ПОЛИЗЧИЛАРНИНГ АНЪАНАВИЙ ШИРИНАК КОНКУРСИ ЎТКАЗИЛАДИ

ХАЛҚ СЕЛЕКЦИОНЕРИ

Тилими тилни ёрадиган машҳур қовун бунёдкорлари ҳақида гап кетганда беихтиёр Абдасхон ота Алигавҳаровнинг чеҳралари кўз ўнгимизда намоён бўлади. Табаррук бу отахоннинг нақадар сермеҳнат, шу билан бирга ўта фахрли ишни шарафлаётганларига мана ярим асрга яқинлашяпти. Ўтган давр мобайнида ота одим ташлаётган пайкалларда қанчадан-қанча лаззатли қовунлар етишмади, дейсиз. Ҳа, моҳир полизчининг қадоқ қўли, меҳр зиёси, тажрибаси орқали бунёд этилган ажойиб қовунлар қатор йиллардан буён пойтахтимиз — Тошкент, Москвада — халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмалари залларидан муносиб ўрин эгаллаб келяпти. Қисқа қилиб айтганда халқ селекционери даласида пишаётган қовунлар Ватанимиздан ташқари хорижий мамлакатлардан келаётганлар томонидан ҳам юқори баҳоланиб, таъриф-таҳсинга сазовор бўлмоқда. Ҳар йили ўтказилаётган анъанавий ширинакда ҳам отахон ўзи бунёд қилган турли навдаги қовунлар билан қатнашиб, мукофотли ўринларни қўлга киритиб келаётганликлари фикримизнинг далилидир.

Яқинда биз унинг даласида, қовун пайкалларида бўлдик. Эртапишар, ўрта пишар, кеч пишар қовунлар тартиби билан экилиб, намунали парваришлангани диққатимизни ўзига жалб этди. Даланинг бир томонида пишиб етилган қовунлар узилиб, автомашиналарга ортилаётган бўлса, иккинчи бир ёқда кеч пишар нав қовунлар парвариши давом этарди. Абдасхон ота қуёш тиккалаган бир пайт бўлишига қарамай пайкал оралаб, кўчат ҳолати, унинг парвариши, пишган қовунларни бирма-бир назорат қилиб юрибди. Биз миришкор полизчидан эришилаётган ютуқлар боиси, қовун етиштириш «сир»лари, юбилей йилида звено аъзолари олдида турган вазифалар ҳақида сўрадик.

— Полиз маҳсулотларидан мўл ҳосил етиштириш, унинг тотли, лаззатли бўлишини таъминлаш осон иш эмас, албатта, — дея сўз бошлади отахон, — Тўғри, қовун-тарвуз хўжаликларда ҳар йили қисман майдонларга экиб келинади. Лекин, экилганда ҳам талабга жавоб берадиган майдонларга ўз вақтида жойлаштирилмайди. Бунинг устига парвариши устидан қатъий назорат ўрнатилмайди. Натижада ҳосил кутилганича бўлмайди. Биз аввало ҳосилга заминни қишдан бошлаймиз. Яхшилаб ҳайдалиб, поли олинган майдонларимиз чилла сувига қондирилади. Бу билан йил бўйи бериладиган сув бутун тупроққа сингдириб олинади ва нам етарли миқдорда тўпланади. Бундан ташқари уруғни қадаш, қатор ораларини юмшатиш сингари тадбирлар механизациялаштирилган. Етиштирилган ҳосил ҳам ҳеч қандай қийинчиликсиз йиғиштирилади ва пайкалнинг ўзида машинага олинаверади. Биз қовун кўчатини мавсум давомида сира суғормаймиз. Фақат маҳаллий ўғитдан фойдаланамиз, холос. Шу боисдан далаларимизда етиштирилаётган қовунлар тотли бўлади.

СССРнинг 60 йиллик юбилейи йилида звено аъзолари халқимизга 220 тонна лаззатли қовун-тарвуз армуғон этишни ният қилишган. КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорларига жавобан, Озиқ-овқат программасининг амалга оширишга ҳисса қўшиш мақсадида эл дастурхонига етказиб бериладиган полиз маҳсулотларини 300 тоннага чиқариш мўлжалланган. Ҳозирга қадар давлатга 180 тоннага яқин қовун топширилди.

Отахон билан бўлган суҳбатдан маълум бўлишича, одатдагидек бу йил ҳам звено аъзолари қарийб 30 гектарда қовун-тарвуз етиштиришяпти. Ҳозир далаларда 40 хилдан ортиқ навдаги қовун парваришланмоқда. Пайкалларда пишиб етилган «Обиновот», «Шакарпалак», «Оққовун», «Асати», «Кўкча», «Қизилуруғ» навли қовунларни йиғиштириб олиш қизғин давом этяпти. Селекционер томонидан яратилган янги «Алигавҳар», «Дўстлик», «Умрбоқи», «Жўрақанд» нав қовунлари ҳам кун сайин етилиб, лаззатига лаззат қўшиб бораётир. У бу йил Тошкентга 40 хил, Москвага эса 38 хил навдаги қовунлар билан бориб, ширинакларда қатнашишга катта ҳозирлик кўрмоқда.

Машҳур қовунчи, халқ селекционери, Фарғона область Охунбобоев районидаги «1- Май» колхозининг полизчилик звеноси бошлиғи Абдасхон ота Алигавҳаров қовун етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда янги навлар яратиш, қадимдан экиб келинган қовун навларини тиклаш, уруғчиликни равнақ топтиришга ҳам бебаҳо ҳисса қўшиб келмоқда. Ҳар йили область хўжаликларига, ҳатто қўшни республикаларга кўплаб миқдорда сара уруғ етказиб бераётганликлари буни кўрсатиб турибди. Чунки бу ерда бунёд қилинаётган қовун уруғларига республикамиз, қолаверса қўшни республикаларда ҳам эҳтиёж катта.

Уста деҳқон, полизчилар отахони, эл ризқининг жонкуяри Абдасхон ота Алигавҳаровнинг полизчиликни ривожлантириш йўлида олиб бораётган ишларига янгидан-янги омадлар тилаб, ғайрат ва ҳимматингизга, ташаббус ва камарбасталигингизга минг бор раҳмат, отахон, деймиз!

И. КАМОЛОВ.

Бугун Тошкентда ўтказиладиган полизчиларнинг анъанавий «Ширинак» конкурсида андижонлик уста деҳқонлар ҳам иштирок этмоқдалар. Меҳнаткашларга мўл ва беғубор полиз маҳсулотлари етказиб беришда Бўз районидаги «Партия XX съезди» совхози деҳқонлари ташаббус кўрсатиб меҳнат қилишяпти. Улар бу йил ҳар гектар ердан 250 центнердан маҳсулот топшириш йўлида фидокорлик кўрсатишмоқда.

СУРАТДА: совхознинг илғор полизчиси Ж. Умаров ўғли Орифжон билан етиштирилган қовун мазасини татиб кўрмоқда.

А. ТУРАЕВ фотоси.

ТИЛИМИ ТИЛНИ ЁРАДИ

Бригадамиз полиз маҳсулотлари етиштиришга ихтисослашган. Мўл қовун-тарвуз етиштириш деҳқондан катта маҳорат ва тажриба асосида иш кўришни талаб қилади. Эзгу мақсад йўлида қилган меҳнатимиз зое кетмади. Биз 27 гектар ерга эккан «Обиноввот», «Умрбоқий», «Заркокил», «Жўрақанд» сингари йигирмага яқин қовун навларимиз серҳосил бўлди.

Ҳозир полиз пайкалларида айни пишиқчилик. Қўлга киритаётган дастлабки натижаларимиз ҳам чакки бўлмаяпти. Озиқ-овқат программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишга аҳд қилган деҳқонларимиз гектаридан 400 центнергача тилими тилни ёрадиган қовун узиб олаётирлар. Сархил мева, сабзавот ва полиз маҳсулотларимиз далалардан пешмапеш тайёрлов идораларига етказиб берилиб турилибди.

У ердан эса она-Ватанимизнинг марказий саноат шаҳарлари аҳолиси, БАМ қурувчилари-ю, Узоқ шарқлик биродарларимизга жўнатилмоқда.

Ш. МУЙДИНОВ,
Наманган районидаги Тельман номли колхоз полизчилик бригадасининг бошлиғи.

ПОЛИЗЛАР САХОВАТИ

Қўриқ Комсомолобод районидаги «Партия XXIV съезди» совхози полизчилари шу кунгача эл дастурхонига 1800 тоннадан зиёд маҳсулот етказиб бериб, бу соҳадаги халқ хўжалик планини районда биринчилар қатори ошириб бажаришга эришдилар. Совхознинг Ваҳобжон Акбаров, Тошпўлат Абдуллаев бошлиқ полизчилик бригадалари коллективлари маҳсулотни ўз вақтида йиғиб-териб, қабул пунктларига етказиб беришда намуна кўрсатдилар.

Хўжалик полизчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб планга қўшимча яна 100 тоннадан зиёд шириншакар полиз маҳсулотлари етказиб беришга аҳд қилишди. Шу кунларда далалдаги ҳосилни йиғиштириб олиш қизғин давом этмоқда.

С. ЮСУПОВ.

ЧОРВАГА ҲАМ ПАХТАДЕК ЭЪТИБОР

«СУРХОН» НАМУНАСИ

КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб беришга отланган Сурхондарё область Жарқўрғон районидаги «Сурхон» совхози чорвадорлари янгидан-янги меҳнат зафарларини қўлга киритмоқдалар. Бу ердаги фермаларнинг ходимлари ҳар йили чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш планларини сўзсиз бажаришиб, хўжаликнинг қатор йиллар давомида Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиши ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишларига муносиб ҳисса қўшиб келишмоқда.

Бу ўринда совхознинг Бекбой Качалов етакчилик қилаётган бўрдоқибоқарлари, айниқса, муваффақиятли иш юритмоқдалар. Қуйида ушбу коллективнинг ибратли ишлари ҳақида ҳикоя қилинади.

Бекбой Качалов «Сурхон» совхозидагина эмас, областда танилган донгдор чорвадорлардан бири. У бир неча йиллардан бери чорвачиликни ривожлантиришда юксак натижаларга эришиб, машъаллар сафидан муносиб ўрин олиб келмоқда. «Сурхон» совхози бўрдоқибоқарларининг донг таратишида Бекбой Качаловнинг алоҳида ўрни бор. Моҳир чорвадорлар ўз тажрибаси ҳақида қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Қабул қилиб олинган 6—7 ойлик бузоқларни намунали парвариш қиламиз, вақти етганда, яъни 16—18 ойлик бўлганда сўқимга боқамиз. Емишни фақат майдалаб берамиз. Қиш ойларида эса емиш буғлатиб берилади.

Ҳақиқатан ҳам Бекбой Качалов мудирлик қилаётган бўрдоқичилик фермаси бошқа фермалардан ҳеч қандай фарқ қилмайди. Аксинча, бу фермадаги чорвачилик бинолари маҳаллий материаллардан хўжалик йўли билан қурилган. Асосий ёпиқ молхоналардан ташқари бўрдоқига боқиладиган моллар сақланадиган 2 та бостирма мавжуд. Бу биноларнинг ҳам усти қамиш билан ёпилган, лойсувоқ қилинган. Оддий охурлар қурилган.

Бир эмас, бир неча йиллик тажрибаларга кўра ёш қорамоллар асосан дағал хашак, беда сенажи ва пичан билан боқилади. Бекбой ака айтгандек, бирон турдаги емиш майдаланмай берилмайди.

Бўрдоқичилик фермаси етарли техника билан таъминланган. Масалан, бу ерда 3 та транспорт трактори, 5 та тележкадан ташқари 3 та ИГК, 4 та ТДУ, 2 та КИР-1,5 агрегати мавжуд. Ана шу техниканинг ҳаммасига Норбой Качалов бошчилик қилади. Аниқроғи, уларни бошқаради. Фермада озуқаларни аралаштирадиган ва буғлатадиган механизм мавжуд.

Бўрдоқичилик фермасига совхознинг 3 та сут-товар фермасидан ёш бузоқлар қабул қилинади. Уларнинг ҳаммаси швиц ва қора-ола зотли қорамол бузоқларидир.

Ёш қорамолларнинг ҳар бирига кунига ярим килограммдан, бўрдоқига қўйилган қорамолларга эса 1 килограммдан омихта озуқа берилади.

Шуни айтиш керакки, бўрдоқичилик фермасида маълум графикка риоя қилинади. Ҳар йили 250 бош қорамол сўқимга боғланади. Яъни йил бошида сўқимга қўйилган қорамоллар янги йилгача боғлаб боқилади.

— Йил бошида сўқимга қўйилган қорамоллар сентябрь-октябрь ойигача кунига 1 килограммдан омихта озуқа ва дағал хашак билан боқилади. Бўрдоқига боқишнинг кейинги 3—4 ойида уларнинг рациони кучайтирилади ёки кўпроқ емиш берила бошлайди. Шунинг учун ҳам ёш қорамоллар тез семиради. Масалан, сўқимга қўйилган қорамолларнинг кунлик семириши 900—950 граммдан тўғри келса, кучайтирилган рацион асосида боқилган даврда бўрдоқилар ҳар кеча-кундузда вазнига 2—2,5 килограммдан эт қўшади.

Совхоз бўрдоқибоқарлари бўрдоқига боқишда қора-ола зотли қорамолларнинг устунлигини тан олишади. Швиц зотли ёш қорамоллар кучайтирилган ва рацион асосида боқилганида кунига 2,5 килограмм семиргани ҳолда қора-ола зотли қорамоллар 3,5—4 килограммгача семиришини таъкидлайдилар.

Қорамоллар зотини яхшилаш туфайли совхоз бўрдоқибоқарлари гўштга топширилаётган молларининг тирик вазнини йил сайин оширмоқдалар. Масалан, 1980 йили сўқимга боқилган ёш қорамолларнинг ҳар бири 630 килограммдан тош босган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 710 килограммга етди. Бу йил эса 168 бош қорамол гўштга топширилиб, ҳар бирининг тирик вазни 720 килограммни ташкил этди.

Бўрдоқибоқарлар 2 ёшгача бўлган қорамолларни юқори семизликда гўштга топширишдан катта манфаат кўрмоқдалар. Чунки ёш қорамолларнинг ўртача тирик вазни 400 килограммга етгандан сўнг уларнинг тирик вазнига қараб 50 процент қўшимча ҳақ тўлайди. Шу боисдан ҳам Бекбой Качалов раҳбарлик қилаётган бўрдоқичилик фермаси коллективи ҳар бош қорамол ҳисобига давлатдан 1500 сўмдан 2 минг сўмгача пул олади.

Совхоз бухгалтерлари ва экономистларининг таърифлашларига қараганда 400 килограмм вазнга етмаган ёш моллар учун давлат 680 сўм атрофида пул тўлайди. Бу моллар тирик вазни 700 килограммга етганда эса устама ҳақи билан ҳар бир центнерга 170 сўмдан эмас, балки 255 сўмдан тўланади. Ёки 700 килограммлик тирик вазндаги қорамолнинг бир ўзи совхозга 1785 сўм даромад келтиради.

Яна шуни айтиш керакки, бўрдоқичилик фермасида ишлаётган ишчилар сони кам, моллар сони эса йил сайин ўсиб бормоқда. Масалан, ўтган йили шу даврда фермада 400 бош қорамол бўлган эди. Бу йил эса уларнинг сони 500 бошга етди. Лекин уларни механизатор Норбой Качалов, Ҳайит Шомуродов, Эргаш Шомуродов, Наби Тўралиев, Бобомурод Тошниёзов. Аҳмад Дўрманов — ҳаммаси бўлиб 6 киши парвариш қилмоқда. Улар меҳнатига яраша моддий манфаат кўрмоқдалар.

Озуқа сарфи ва маҳсулот таннархига келганимизда ҳам яхши натижалар қўлга киритилаётганлигини таъкидлашимиз керак. Масалан, совхоз ишлаб чиқариш планига кўра, ҳар бир килограмм гўшт етиштириш учун 10 килограмм озуқа бирлиги миқдорида емиш сарфлаш кўзда тутилган. Лекин қорамолларнинг бир килограмм семиришини таъминлаш учун атиги 6—8 килограмм озуқа бирлиги сарфланмоқда. Бунинг ҳам асосий қисмини арзон озуқа-дағал хашак ташкил этмоқда. Шу сабабдан ҳам давлатга топширилаётган бир центнер бўрдоқи гўштининг таннархи 130—140 сўмдан ошмаяпти.

1981 йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб Бекбой Качалов 1-сут-товар фермасига ҳам раҳбарлик қилмоқда. Бу фермада 530 бош қорамол, шу жумладан, 180 бошга яқин сигир бор. Ана шу молларга 2 та механизатор, 6 та молбоқар, 11 та сут соғувчи бириктирилган.

Бекбой ака сут-товар фермаси коллективининг ишидан ҳам мамнун. Ўтган йили бу коллектив пландаги 390 тонна ўрнига 439 тонна сут етиштирди. Ҳар сигирдан 2922 килограммдан сут соғиб олинди.

КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларидан илҳомланган 1-сут-товар фермаси коллективи юбилей йилида янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Шу йилнинг ўтган етти ойида фермадаги ҳар бир сигирдан 2 минг килограммдан ортиқ сут соғиб олинди. Зилол Шоймардонова, Олтин Муқимова, Каромат Бердиева, Ҳалима Суюнова сингари сут соғувчилар ўзларига бириктилган соғин сигирларининг маҳсулдорлигини 2700—3000 килограммга етказдилар. Бу йил ферма коллективи 522 тонна сут етиштиришни кўзда тутган бўлсалар, ҳозирнинг ўзидаёқ қарийб 400 тонна серқаймоқ сут соғиб олинди.

Ферма коллективи ҳар бир ишнинг ўз вақтида ва сифатли бажарилишига эришмоқда. Шунинг учун бу ерда сут етиштиришнигина эмас, сигирлардан бузоқ олиш планлари ҳам муваффақиятли ўринлатилмоқда.

— Ўтган йили 154 бош сигирдан пландаги 150 бош ўрнига 160 та бузоқ олинди. Бу йил эса олинган бузоқлар сони 180 тага етди, — дейди Бекбой Качалов.

Тўғри, сут-товар фермаси коллективи эгиз бузоқ олаётгани йўқ. Лекин сунъий уруғлантиш тўғри ташкил этилганлиги сабабли йил бошида бузоқлаган айрим сигирлар йилнинг охирида яна бир бузоқ бермоқда. Бунда 1-сут-товар фермасининг техник-осеменатори Рустам Исломқуловнинг меҳнати мақтовга молик. Чунки у бузоқлаган сигирларнинг 20—25 кун ичида сунъий қочирилишини таъминламоқда. Энг муҳими, бирорта сигир ёки қочириш ёшидаги ғунажин қисир қолаётгани йўқ.

Озиқ-овқат программасига амалий иш билан жавоб бераётган сут-товар фермаси коллективи йил охиригача 630 тонна сут етиштириш мажбуриятини олиб ишламоқда. Бунда сут-товар фермасининг механизаторлари Муҳаммад Худойқулов, Исоқ Бердиёров, молбоқарлардан Норбой Хўжақулов, Бойтўра Оролов, Юсуф Бердиёров каби чорвачилик жонкуярлари бошқаларга ибрат бўлмоқдалар.

Машъал чорвадор Бекбой Качалов бошчилик қилаётган бўрдоқибоқарлар ва сут-товар фермаси коллективи чорва қишловига ҳам ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Ҳар иккала фермада ем-хашак жамғариш йиллик план-топшириқлари муддатидан олдин муваффақиятли бажарилди. Ҳозирнинг ўзидаёқ 2500 тонна силос бостирилди. 400 тонна янтоқ, 150 тонна сомон, 100 тонна беда пичани ҳозирланди. Бундан ташқари, 80 тонна сомон, 60 тонна беда, 40 тонна дағал хашак майдалаб қўйилди.

Юбилей йилида эришилган муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш, мўл, сифатли ва арзон маҳсулот етиштириш учун курашаётган моҳир чорвадорлар бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишламоқдалар, мавжуд камчиликларни бартараф этиб, ютуқларни кўпайтиришга интилмоқдалар.

Т. ТУМИШЕВ,
«Ленин байроғи» область газетаси ходими.

Б. КЕНЖАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

Дунё овози
чет эл хабарлари

БУГУН — ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКА ДЕБ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН КУН

1945 йилнинг 2 сентябрида Вьетнам Демократик Республика деб эълон қилинди. 1976 йилдан буён эса у Вьетнам Социалистик Республикаси деб атала бошланди.

Вьетнам тарихи мамлакат халқининг озодлик ва мустақиллик учун қаҳрамонона курашидан иборатдир. 1955 йилда Америка Қўшма Штатлари Вьетнамга қарши агрессия бошлаган эдилар. Қаҳрамон халқнинг агрессорларга қарши кураши 1975 йилда ғалаба билан тугалланди.

Совет Иттифоқи билан ВСР ўртасидаги иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳамкорлик тобора ривожланиб бормоқда. СССРнинг беғараз ёрдами билан мамлакатда 300 га яқин муҳим халқ хўжалик объектлари қурилди ва қурилмоқда. Ҳозир Хашонбинь провинциясида Совет Иттифоқи ёрдамида фақат Вьетнамдагина эмас, бутун Жанубий-Шарқий Осиёда энг йирик гидроэнергетика комплекси қурилмоқда. Унинг лойиҳа қуввати 2 миллион киловаттни ташкил этади.

СУРАТДА: гидрокомплекс қурилишида ишлаётган совет мутахассисларининг посёлкасидаги дўстлик хиёбонига ниҳоллар ўтказиш пайти.

Т. АЛЕЙНИКОВ фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ВИА АГЕНТЛИГИНИНГ РАДДИЯСИ

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнам ахборот агентлиги — ВИА Суньхуа агентлигининг гўё Вьетнам томони 26 ва 27 августда Жанубий Хитойнинг Юньнань вилояти ва Гуанси Чжуан автоном районичегарасида қуролли иғвогарликлар қилди, деган хабарини рад этди.

Шундай туҳмат ёрдамида, деб уқтирилади ВИА баёнотида, Хитой маъмурлари Вьетнамнинг иккала мамлакат миллий байрамлари — 2 сентябрь ва 1 октябрь муносабати билан икки ўртадаги чегарада қуролли ва бошқа душманлик ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисида Вьетнамнинг таклифидан бош тортаётганликларини оқлашга уринмоқдалар.

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ. (ТАСС). Исроил босқинчилари БМТнинг резолюциялари ва эришилган аҳдлашувларга қарамай, ўз қўшинларини босиб олинган Ливан территориясидан олиб чиқиб кетишга ва Ғарбий Байрут теварагидаги қамал халқасини бўшаштиришга киришиш ниятида эмаслар. Бўшаштириш у ёқда турсин, босқинчилар Ливан пойтахти районидаги позицияларини мустаҳкамламоқдалар, жумладан Байрут халқаро аэропортининг атрофларида истеҳком ишларини бажармоқдалар, мадад кучларини келтирмоқдалар. Айни маҳалда Исроил ҳарбийлари Бекаа водийсида ҳарбий ҳозир-нозирликни кенгайтирмоқдалар ва мустаҳкамламоқдалар. Кейинги кунларда у ерга бир неча бронетанк бўлинмалари, артиллерия батареялари, шу жумладан катта калибрдаги батареялар ташланди. Бекаага Исроилнинг инженерлик қисмлари келиб, янги йўллар, мустаҳкамланган районлар, пана жойлар қуриш, жанговар позицияларни ускуналаш билан шуғулланмоқда. Бир қанча аҳоли пунктларида радиолокацион постлар ва станциялар ўрнатилмоқда.

Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси Тель-Авивнинг Ливанга нисбатан босқинчилик режаларини шарҳлаб, жумладан «Бегин кабинети бу мамлакатдаги ички сиёсий аҳвол барқарор бўлмагунича ундан қўшинларини кўчириб кетиш истагида эмаслигини» қайд этмоқда. Газета босқинчилар бу мамлакатда ўзларига манзур режим ўрнатиш ниятида Ливанда мустаҳкамланиб қолиш мақсадида эканлигини назарда тутмоқда.

Ливан халқининг кенг табақалари босқинчиларнинг бу ниятларига зарба бермоқда. Тель-Авив босиб олган районларнинг аҳолиси агрессор билан бирон ҳамкорлик қилишдан қатъиян бўйин товламоқда, уларнинг маҳаллий аҳоли билан мулоқот ўрнатиш мақсадидаги уринишларини рад қилмоқда. Бунинг аламига Исроил қўшинлари босиб олинган Ливан территорияларида зулм ва бебошлик қилишни давом эттирмоқда. Ҳар куни босқинчилар шаҳарларда ва аҳоли пунктларида ёппасига тинтув ўтказмоқдалар ва кишиларни қамоққа олмоқдалар. Кейинги кунларда Сайда ва Набатия шаҳарларида, шунингдек Кфар, Румман аҳоли пунктида тинч аҳолига нисбатан шундай жазо операциялари ўтказилди.

Ишлаб чиқилган планга мувофиқ фаластинлик жангчиларнинг сўнгги отрядлари Ғарбий Байрутни тарк этиб, бир қанча Араб мамлакатларига жўнаб кетмоқда. Ливанда тинчликни сақловчи Араб давлатлариаро кучлар контингентидан бу ерда турган Сурия қўшинларининг сўнгги қисмлари ҳам бугун шаҳардан жўнаб кетди. Улар Сериянинг бошқа қисмлари билан бирга мамлакатнинг шарқидаги Бекаа водийсидаги позицияларни эгаллайдилар. САР ҳукумати неча бор айтганидек, Сурия қўшинлари Ливан қонуний маъмурларининг илтимосига биноан ҳамда Араб малакатлари иттифоқининг тегишли қарорларига асосан Ливанда турибди. Исроил оккупацияси тўхтатилмас экан, бу ердан олиб чиқиб кетилмайди.

САР президенти Ҳ. Асад Ливаннинг таниқли сиёсий арбоби С. Франжье билан учрашганида Сурия қардош Ливанга нисбатан миллий бурчини бажаришдан воз кечмайди, деди. Сурия — Ливан миллий ватанпарвар кучларининг шу суверен давлат озодлиги ва мустақиллиги ва унда миллий иноқлик ўрнатилиши учун интервенцияга қарши кураши томонида бундан буён ҳам тураверади, деб таъкидлади Ҳ. Асад.

Фаластин Фатҳ ташкилоти марказий комитетининг аъзоси Абу Айяд бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида гапириб, курашчиларимиз фаластинлик Араб халқининг қонуний миллий ҳақ-ҳуқуқлари, аввало ўз тақдирини ўзи белгилаш ва ўзининг мустақил давлатини тузиш ҳуқуқи амалга оширилиши учун курашни давом эттиришга маҳкам бел боғлаган, деди. У Ғарбий Байрут ҳимоячиларининг қаҳрамонлиги ва фидокорлигини, Америка империалистлари рағбатлантираётган ва қўллаб-қувватлаётган Исроил агрессорларининг устун кучларига қарши тенгсиз олишувда бардош берганликларини айтди.

Исроилнинг Ливанга қарши мунофиқ агрессияси Ливан миллий экономикасига жуда катта моддий зиён етказди. Яхши хабардор «АС-Сафир» газетасининг Ливан расмий кишиларига суяниб ёзишича, етказилган зарарларни қоплаш учун мамлакатга 15 миллиард доллар керак бўлади. Қишлоқ хўжалигига айниқса катта зарар етказилди: фермалар вайрон бўлди, экинлар, асбоб-ускуна ва иш қуроллари йўқ қилинди.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БЕРЛИН. Штральзунддаги «Фольксверфт» кемасозлик корхонаси стапелларидан «Атлантик» типидаги яна бир супертраулер тушди. Халқ ҳокимияти йиллари мобайнида бу кемасозлик корхонаси балиқ овлаш учун жами 1300 дан кўпроқ катта тоннали траулер ва бошқа кемалар ишлаб чиқарди. 1969 йилда корхона маҳсулотининг қиймати 6,2 миллион маркани ташкил этган бўлса, ҳозирги вақтда эса бу рақам қарийб 1 миллиард маркага етди. Маҳсулот сифатини ва меҳнатни ташкил этишга оширишда, саноат материаллари ва электр энергияни тежашда юксак кўрсаткичларга эришганлиги учун кемасозлик корхонаси «Аъло сифатли ишлайдиган корхона» деган номга сазовор бўлди.

ЛИССАБОН. Португалияда энг йирик бўлган «Петрогал» нефть химияси компаниясининг меҳнаткашлари меҳнат ҳақилаги битимнинг қайта кўриб чиқилишига эришдилар. Улар иш ҳақига қўшимча ҳақ оладиган бўлдилар.

Шу билан бирга Португалия темир йўллари стационар бўлимлари ходимларининг касаба союзлари маъмурларга умумий забастовка ўтказажакларини маълум қилдилар. Улар маъмурлар меҳнаткашлар билан илгари тузган битимларга риоя қилишни истамаётганликларига қарши норозилик билдириб, стачка эълон қиладилар.

САНА. Яман Араб Республикасининг президенти А. А. Солих Ливан фожиаси учун бутун жавобгарликни Вашингтон зиммасига юклади. У бу ерда ЯХР умум халқ конгрессининг ёпилиши вақтида бугун нутқ сўзлаб Америка ёрдами бўлмаганида, АҚШ дан қурол-яроғ ва энг янги ҳарбий техника етказиб берилмаганида Бегин ҳукумати араб-ларнинг ҳуқуқларини ҳеч қачон поймол қилаолмас, уларни мислсиз азоб-уқубатларга маҳкум эта олмас эди деди.

А. А. Солиҳ ўз мамлакати фаластинлик Араб халқининг қонуний ҳуқуқлари учун, шу жумладан ўзининг мустақил давлатини ташкил қилиш ҳуқуқи учун олиб бораётган одилона курашини бундан буён ҳам зарур даражада қўллаб-қувватлайди, деб ишонтирди.

РАНГУН. Бу йил бирмалик деҳқонлардан 2,5 миллиондан кўпроқ киши навли уруғлик, ўғит ва қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналарини сотиб олиш учун давлатлардан қарз олишди. Йил охиригача давлат қишлоқ хўжалик банки қишлоқ меҳнаткашларига жами 1,16 миллиард кьят миқдорда имтиёзли шартларда қарз беришни режалаштирмоқда. Экиш ишлари бошланиши олдидан деҳқонларга бундай молиявий ёрдам берилиши қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳажмини кўпайтиришда кўмак бўлади. Масалан, кейинги ўн йил ичида Бирмада шоли етиштириш қарийб икки баравар кўпайди, бултур 14,1 миллион тоннага етди.

(ТАСС).

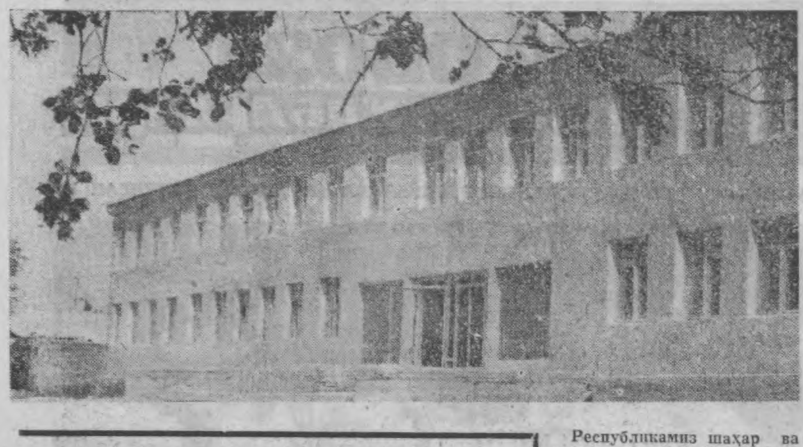

Республикамиз шаҳар ва қишлоқларида бу йилги ўқув йилига катта тайёргарлик кўрилди. Жумладан, кўплаб янги мактаб бинолари қурилиб, мавжудлари ремонтдан чиқарилди. Пойтахт область Бекобод районидаги «Коммунизм» колхози меҳнаткашларининг фарзандлари ҳам қўли гул қурувчилар томонидан совға олишди. Хўжаликда 600 ўринли мактаб биноси барпо этилди.

М. Қорабеков фотоси.

ҲУНАРМАНД КАДРЛАР ТАЙЁРЛАЙМИЗ

Ҳунар-техника билим юртлари ишчилар синфи сафларини малакали, ғайратли ёшлар билан тўлдириб борувчи, шу билан бирга йигит-қизларни коммунистик қурилишнинг қайноқ участкаларига актив жалб этувчи, уларни меҳнатсеварлик ва ватанпарварлик руҳида тарбияловчи қутлуғ даргоҳдир. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз ҳунар-техника билим юртлари ишларини яхши ташкил этишга катта эътибор бермоқда. КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорлари ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда қилган сермазмун докладида, СССРнинг Озиқ-овқат программасида, шунингдек КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ҳунар-техника таълими тармоғи ўқувчиларини ўқитиш ва тарбиялашни янада такомиллаштириш ҳақида»ги қарорда билим юртлари олдида турган вазифалар конкретлаштирилган.

Бизнинг билим юртимиз район хўжаликлари, қурилиш ташкилотларини малакали ишчилар билан таъминлаш мақсадида ташкил этилган. Кейинги йилларда деҳқончилик ва чорвачиликни комплекс механизациялаш, Варахшанинг сувсиз ерларини ўзлаштиришга оммавий киришилганлиги муносабати билан мутахассис кадрларга талаб ошди. Бу ўз навбатида районимизда ҳунар-техника билим юрти ташкил этишни тақазо қилди.

Биринчи йилдаёқ 8—10 синфларни битирган 180 нафар йигит-қиз қурувчилик, механизаторлик, машинада сут соғиш оператори касбини эгаллаш истагини билдирган бўлсалар, келгуси йили уларнинг сони 360 нафарга етди. Ўзлари танлаган касб бўйича ҳунар ўрганган дастлабки битирувчиларимиз райондаги 103-механизациялашган кўчма колонада меҳнат қилмоқдалар.

Маҳаллий партия ва совет органлари, оталиқ ташкилотлари билим юртининг ўқув, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, малакали ишлаб чиқариш кадрлари ҳамда педагоглар билан комплектлаш назарий билимларни амалий машғулотлар билан боғлаб олиб боришда коллективга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Айни пайтда 14 ишлаб чиқариш мастер ва тегишли фан ўқитувчилари шогирдларига пухта билим бериб, касб-ҳунар сирларини ўргатмоқдалар.

Биз ёшларни ватанпарварлик, меҳнатсеварлик руҳида тарбиялашга ҳам алоҳида эътибор беряпмиз. Билим юртимизда меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва зиёлилар билан тез-тез учрашувлар уюштирилиб, касб танлашга доир лекциялар ўтказилиб турилади. Биргина 1981 йилда 12 та ана шундай тадбир ўтказилиб, «Совет қуролли кучлари», «Қудратли Армия», «Наврўз шодиёнаси», «Қизлар совети ҳаётидан», «Ёшлик» сингари стендлар ташкил этилди. Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, ёшларни Коммунистик руҳда тарбиялашда лекциялар, фильмлар, кўргазмали агитациялар, техник воситалардан фойдаланиш қўл келмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Қўриқ», «Эсдаликлар» китоблари юзасидан ўтказилган китобхонлар конференцияси ўқувчиларимизда катта таасурот қолдирди.

Мана, янги ўқув йили бошланди. 255 нафар йигит-қиз биринчи марта билим юртимиз синфхоналарида сабоқ олдилар. Билим юрти маъмурияти янги ўқув йилига ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўрди. Ўқув корпуслари, ётоқхоналар, ошхона ва спорт зали барвақт шайлаб қўйилди. Мақсадимиз СССРнинг Озиқ-овқат программасининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшадиган кадрлар тайёрлаш.

Р. АСЛОНОВ,
Пешку районидаги 249-ўрта қишлоқ ҳунар-техника билим юрти директорининг ўқув — тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари.

ЖУРНАЛИСТЛАР МИНБАРИ

Қўҳна касблардан бири журналистика қадимги Мисрда янгиликлар битилган папируслар ва Русдаги «Куранти» қўлёзма газеталардан замонавий қудратли матбуот комбинатларигача бўлган катта йўлни босиб ўтди. Шу кун журналистикаси даражасида бўлишга интилган ҳар бир кишига тегишли дипломга эга бўлиш ва ҳатто матбуотда у ёки бу даражада мунтазам чиқиб туриш кифоя қилмайди. У «Правда» газетаси ва СССР Журналистлар союзи томонидан нашр этиладиган «Журналист» журналининг доимий ўқувчиси бўлиши керак.

«Журналист» фақат оммавий ахборот ва пропаганда воситалари — газета ва журналлар, радио ва телевидение, ахборот агентликлари ва китоб нашриётлари ходимларигагина эмас, балки партия ходимлари, ишчи ва қишлоқ мухбирлари, зиёлилар, қисқаси матбуот ҳаёти билан қизиққан барча кишилар учун мўлжаллангандир.

Журнални нашр этишдан мақсад— ўзини журналистикага бағишлаган ҳар бир кишининг ғоявий-назарий билими ва маҳоратини оширишдан иборатдир.

«Журналист» газета ва журналлар, радио ва телевидениенинг амалий тажрибасини таҳлил этади ва умумлаштиради, бундан буён уларни ривожлантириш имкониятларини атрофлича муҳокама қилади, журналистлар ва матбуот активларининг ижодий фаолияти конунниятларини белгилаб беради, уларга янги мавзулар излашда кўмаклашади.

Матбуот экономика ва фан, маданият ва турмушнинг энг муҳим масалаларини қай тариқа ёритаётганлиги тўғрисида журнал мунтазам ҳикоя қилиб боради, замонавий воқеликдаги ҳодисалар, жараёнлар ва тенденциялар тўғрисида тушунчалар беради.

Вақтли матбуотлар, радио ва телевидение эшиттиришлари, мақолалар ва рецензияларни мунтазам равишда шарҳлаб бориб редакцияларнинг штатли ва штатсиз ходимларига айрим камчилик ва нуқсонлардан холи бўлиш, ижодий ишда муваффақиятларга эришишда йўл-йўриқлар беради.

«Журналист» саҳифаларида адабий жанрлар, тил услуби, профессионал этика масалалари ҳар тарафлама муҳокама қилинмоқда. Журнал саҳифаларини варақлаб халқ хўжалиги йирик соҳаси ва партия ташкилоти раҳбарининг, машҳур ёзувчи ва актёрнинг, олим, рассом, спортчининг матбуотта бўлган нуқтаи назарини билиб олиш мумкин.

Журнал ўқувчини энг яхши совет публицистлари, очеркчилари, фельетончиларининг ижодий лабораториясига олиб киради, уларнинг иш усуллари ва методларини очиб беради. Айни пайтда журнал саҳифаларида журналист кадрлар тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш тўғрисидаги материаллар ҳам мунтазам равишда босилмоқда. «Ёш журналист клуби» бўлими журналистикага илк қалам қўйган ва журналист бўлиб етишишни истаган кишиларга мўлжаллангандир.

Журналдан **«Планета»** бўлими кенг ўрин олган. Унда кардош мамлакатлар матбуоти ва чет эллардаги прогрессив нашрлар принциплари билан, буржуа матбуоти ахлоқи билан таништирилади. Таниқли чет эл публицистлари, халқаро темада ёзувчи совет журналистлари «Журналист»да мунтазам чиқиб турадилар.

Ўқувчиларнинг хатлари ҳар бир соннинг бешдан бир қисмини ташкил этади. Бу хатлар редакциянинг жорий ва перспектив планларида ҳисобга олинибгина қолмасдан, айни пайтда **«Акссадо»** бўлимининг асосини ҳам ташкил этади. Ундаги **«Хат бўйича командировка», «Отkликлар», «Ўқувчи сўрайди»,** каби рубрикалар доимийдир.

Ўқувчилар орасида **«Билдириш»** бўлимига қизиқиш катта. Унда Ватанимиз журналистикаси тарихининг ҳали маълум бўлмаган саҳифалари билан таништириб борилади, қадимги нашрлар тўғрисида қизиқарли ахборотлар берилади.

«Журналист» ой сайин матбуотнинг замонавий офсет усулида нашр этилади, совет ва чет эл фотомухбирларининг рангли, қора-оқ суратлари билан безатилади.

ДЎМБИРА СЕҲРИ

Халқ бахшилари

Халқимиз азалдан санъатни жон-дилдан севувчи, куй-қўшиққа ихлосманд. Айниқса, ажойиб қаҳрамонликларни терма ва достонларда куйлаб, халқ оғзаки ижодини оммага етказувчи бахшиларга, халқ қўшиқчиларига ҳурмат билан қарайди. Қашқадарё областининг турли районларида яшаб, ижод қилаётган Қодир бахши Раҳим ўғли Азим шоир, Зоҳир шоир Қўчқоровлар қаторида достон куйловчи Ўсар шоир Эркаевнинг ҳам ўзига хос ижод йўли бор.

Ўсар шоир Эркаев 1926 йилда деҳқон оиласида туғилди. Отаси Эрка Жўраев дўмбирани жуда яхши чертар, давраларда халқ термаларидан айтарди. Бундай давралар ёш Ўсарда сўз санъатига ва дўмбира сеҳрига меҳр, қизиқиш уйғотди. Ўшанда у 17 ёшлардаги йигит эди. Ўзи яшаган Чироқчи районининг Лангар қишлоғида машҳур Дониёр бахши Муродовнинг гурунгида бўлди. Бу учрашув ва суҳбат Ўсар қалбини забт этди. Кейинчалик Дониёр бахши Муродовни устоз деб билди. Аста-секин термалардан достонларга ўтиб, «Гўрўғлининг туғилиши» достонини айта бошлади.

Бахши тингловчини ўзи айтадиган достонлари, термалари ичига дўмбира навоси орқали олиб киради. Тингловчи эса унинг жозибасидан баҳраманд бўлади. Ўсар шоир Эркаев достонлари ўзига хос усул йўллари билан ижро этиб, тингловчиларни қойил қолдира бошлади.

Ўсар шоир Эркаев достон айтиш билан бир қаторда ўзи ҳам ижод қилмоқда. Болтиқбўйи республикаларига қилинган сафар таассуротлари асосида «Сафарнома» достонини яратди. Унда халқимизнинг Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган ажойиб қаҳрамонликлари, шаҳарларнинг бугунги қиёфаси оддий ва равон тил билан куйланади. Шоир ижодида муҳим ўрин тутган «Эшназар» достонида эса Қашқа воҳасида совет ҳокимиятини ўрнатиш, колхоз тузумининг ғалабаси учун олиб борилган кураш акс эттирилган.

Ўсар шоир яратган термалар ҳам тематик жиҳатдан ранг-барангдир. «Ленин», «Совет лочинлари», «Дўмбира мақтови», «Қарши чўлин чўл деманглар» сингари термалар ўзининг чуқур мазмунли ва теран фикрларга эгалиги билан ажралиб туради. Қуйида эътиборингизга бахшининг айрим термаларини ҳавола қиламиз:

ЛЕНИН

Ленин номи дилимда баёт бўлди,
Қўшиғимга бамисол қанот бўлди.
Толеимда бахтнома қоғоз бўлди,
Бахт йўлини очиб берган Ленииндир.
Етиштирди у коммунист шерларни,
Рустам сифат ботирларин, эрларни.
Обод қилди қақраб ётган чўлларни,
Бахт йўлини очиб берган Лениндир.
Дунёда бор экан, эрксевар башар,
Ленин номи дилларда мангу яшар,
Ўсар шоир куйлаб, қасида ёзар,
Бахт йўлини очиб берган Лениндир.

ҚУТЛОВ

Бир қуёш чиқди ҳур гулистон бўлгани,
Ҳар томон ёзиб қулочин, бўстон бўлгани,
Довруғини ҳар ён таратди достон бўлгани,
Эй, Ватан, қутлуғ бўлсин муборак олтмиш ёшинг.
Кундан кунга яшнар Совет юрти, ўлкаси,
Бизни асло қўрқитолмас душман зардаси,
Борса келмас йўлга кетди Гитлер шайкаси,
Эй, Ватан қутлуғ бўлсин муборак олтмиш ёшинг,
Партиям бош бўлиб халқни олға бошлади,
Шу сабаб Қарши, Макрид чўллари гуллади,
Барча миллат бирга қўлни-қўлга ушлади,
Эй, Ватан қутлуғ бўлсин муборак олтмиш ёшинг!

Ўсар шоир ЭРКАЕВ.

ФОТОАППАРАТДА «ОВ»

«ТАБИАТ ВА ИНСОН» КОНКУРСИГА

Эшкак билан соҳилни туртдим. Шу заҳоти шиддатли оқим қайиқчамни оқизиб кетди. Тезда Сирдарёнинг сокин кенгликларига чиқиб олдим. Орқада электричканинг сигнали эшитилди. У гўё мен билан хайрлашгандек сигнал берди-да, манзили томон интилди.

Олдинда эса кўк узра турналар халқаси кўринди. Мен қушларга узоқ вақт нигоҳ тикиб, қайиғим ўнг соҳилга яқинлашиб қолганини сезмай қолибман. Уни тўғирладим-да, шох-шаббалари бош узра эгилиб турган паст бўйли дарахтлар орасидаги тор «йўл»дан елиб кетдим. Бутазорлар орасида турли хил қушлар бир-бирлари билан баҳс бойлашгандек тинмай сайрашарди. Кўзгудек тип-тиниқ сувда дарахтлар шакли акс этиб турарди.

Тўқайлар ортда қолиб кетди. Улар орасидан Бўзсув ойнадек ярқираб турарди. Шу ерда дарё суви ғарбга кескин бурилиб, хушманзара оролчалар ёнидан оқиб ўтади. Чап соҳилда ўтлоқлар ястаниб ётади. Мен қайиқчамни четга буриб, унча баланд бўлмаган соҳилга чиқдим ва ўтлоқ бўйлаб юриб кетдим. Бош узра бўз тўрғайларнинг жарангдор овози янграйди. Қирғоқда сарғиш ва оқиш жиблажибонлар ҳулга тушган «ўлжа»ларини чўқилашади. Саёз жойларда сув юзасида балиқларнинг қаноти кўриниб қолади. Олис-олислардан ёввойи ўрдаклар ва ғозларнинг ғағиллаган овозлари келиб туради. Қаршимда намоён бўлган манзарадан олган таассуротларимни тавсифлаш қийин. Ям-яшил ўтлоқларимизда паррандалар кўпайди. Бунинг боиси шундаки, бир вақтлар баҳорги овнинг таъқиқлаб қўйилиши уларнинг кўпайишига имконият яратди.

Қайиқчамни қирғоққа суриб чиқардим-да, бекиниб олиб, қушларни кузатиш учун қулай жой танладим. Мана, оққушлар биринчи бўлиб дам олган жойларидан кўтарилишди, улардан кейин ўрдаклар галаси шовқин солиб кўтарилди. Фақат қарқаралар ва лойхўракларгина нариги қирғоққа ўтгандан кейин яна овқат излашга тушиб, мен томонга қараб-қараб қўйишарди. Мен танлаган жойимга қайиғимни тушириб, атрофини шох-шаббалар билан ниқобладим. Бекиниб олган еримдан ўттиз қадамча нарида турли хил ўрдакларнинг тасқараларини сувга ўтказиб қўйдим-да, қайиқчамга қайтиб келиб, қушларни кузата бошладим.

Атроф жимжит. Тўлқинда тебраниб бораётган тасқаралар шу ердаги учиб ўтаётган қушларни жалб эта бошлади. Кўп ўтмай бир гала қушлар бекинган жойимдан ўн қадамча нарига қанотлари билан сувни шалоплатиб, бирин-кетин қўнишди. Мен «бошпанам»даги қушларни кузатиш учун атайлаб қолдирилган тирқишдан ёнимдан ўтаётган тўртта ўрдакни кўриб қолдим. Улар орасида эркаги ажралиб турарди. Унинг кўкраги оппоқ, тепаси қора-қўнғир рангда эди.

Ўрдаклар ўтиб кетдию қирғоқ яқинига бир жуфт думлари оппоқ чибислар шовқин кўтариб қўнди. Мана, хўрози қанотларини тушириб, жуфти ёнига мағрурона яқинлади-да, қийқира бошлади. У гўё, ўз гўзаллигини намойиш қилаётгандек кўринарди. Жуфти эса бошини эгиб, бир томонга силжиди-да, жим туриб қолди...

Сув тўлқини уриб оқаётган саёз жойга кулранг қарқара қўнди. У бошини буриб, у ёқдан-бу ёққа боқди-да, хавф йўқлигини сезгач, тумшуғини сувга тиқди. Мен фотоаппарат қулоғини босдим. Қарқара қирс этган товушдан чўчиб кетди ва мен бекиниб ётган томонга қаради. Фотоаппарат иккинчи бор қирс этиши билан у қий кириб, учиб кетмоқчи бўлди. Аммо ёндаги тасқара қўзғалмаганини кўргач, яна тинчланиб қолди. Бу ерга шовқинни эшитган яна бир неча қарқара учиб келди. Улар шу аснода гўё гуллардан ясалган гулдастага ўхшарди.

Қарқаралардан бири четдаги тасқара яқинига келди-да, уни бор кучи билан чўқиди. Тасқара ағдарилиб кетди. Қуш бундан қўрқиб кетиб, ўзини четга олди ва қанотларини қоқиб, шошганча учиб кетди. Бошқалари ҳам унинг кетидан бирин-кетин учиб кетишди.

Кўп ўтмасдан бир гала қушлар учиб келиб, кўк узра бир бор айланишди-да, мен бекиниб ётган жой яқинига қўнишди. Мен уларга бир қур кўз югуртириб чиқишга улгурмадим ҳамки, орқа томондан ўқ овози эшитилди. Барча қушлар гурр этиб, кўкка кўтарилишди. Сувда эса бир ўрдак типирчилаб ётарди. Мен ўрнимдан туриб, атрофга назар солдим. Буталар орасида қирғоқ томон келаётган уч йигитни кўриб қолдим. Улар мени кўришлари билан саросимага тушиб қолишди. Аммо сузиб бораётган тасқаралар ва бекиниш жойимни кўргач, чамаси мени ҳам ўзлари каби тартиббузар деб ўйлашди, шекилли бироз дадилланиб, мен томон кела бошлашди.

—Бу нимаси? Сизларга ов қилиш тақиқланган вақтларда ўрдакларни отиб, уларни безовта қилишга ким рухсат берди? —деб сўрадим улардан.

—Сиз, четдан келганларга мумкину, биз, шу ерликларга мумкин эмасми? —деди улардан каттароғи.

—Мен мана бу «қурол»дан отяпман, —дедим уларга фотоаппаратимни кўрсатиб. —«Отганда» ҳам бехато «отяпман».. Кўряпсизки, мен қушларни суратга туширяпман. Улар фақат табиат бағридагина эмас, балки суратларда ҳам яшаб қолиб, кўзларни қувонтирсин.

Мен катта ва шовқин-суронли шаҳардан йироқда кун бўйи нима билан машғул бўлганимни изоҳлаб бераётиб, уларни ҳам суратга тушириб қўйдим.

—Бу қандай бўлди? Нима учун?— деди балиқ солинган тўрвани ушлаб турган баланд бўйли йигит ажабланиб.

—Район газетасига мақола ёзганда керак бўлади. Ҳамқишлоқларингиз суратларингизни кўриб, ов қилиш таъқиқланган вақтларда нима билан шуғулланганингизни билиб қўйишсин.

—Бу қандоқ бўлди?! Дарё яқинида яшасан-гу, кўнгил очиш учун ўтлоқларга келолмасанг, —деди «овчи»лардан бири эски қуролини орқасига яшириб.

— Ҳеч ким сизларнинг сув ҳавзалари бўйида бўлиб, кўнгилли дам олишингизни таъқиқламайди. Кўнгил ёзмоқчи бўлсангиз, кўнглингизга милтиқ ўрнига фотоаппраат олинг-да, йилнинг хоҳлаган пайтида ундан «отаверинг». Сизлар спорт овнинг ҳам ўз муддатлари борлигини тушуниб олинглар-да, ахир. Аввало овчилар жамиятига аъзо бўлинглар.

Тартиббузарлар бу суҳбатдан кейин парсаларини олишди-да, баланд қирғоқда ястаниб ётган қишлоқ томон йўл олишди.

Сирдарё узра эса яна қушлар галаси пайдо бўлди. Улар қадрдон ерларига бирин-кетин қайтиб кела бошлашди.

В. МОИСЕЕВ,
«Узбекохотрыболовсоюз»нинг фахрий аъзоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

АНАНАСДАН ПУЛ

Ҳозирги пайтда бутун дунёда қоғознинг етишмаслиги яққол сезилмоқда. Бу целлюлозанинг асосий манбаи бўлган ёғоч ўрнини босадиган бошқа материалларни излаб топишга мутахассисларни мажбур этяпти. Масалан, гонконглик олимлар целлюлоза ишлаб чиқариш учун ананас баргларидан юқори сифатли хом ашё сифатида фойдаланиш мумкинлигини аниқладилар. Ундан ишлаб чиқарилган қоғоздан ҳатто пул ҳам тайёрлаш мумкин.

ҚАДИМИЙ БУТА

Мексика ва Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги чегарада, чўлда ботаниклар узоқ умр кўрувчи сифатида маълум бўлган бута ўсади. Маълум бўлишича, бу дунёдаги энг узоқ умр кўрувчи ўсимликлардан бири экан. Яқинда электрон микроскоп ёрдамида унинг ўзаги текшириб кўрилди. Йиллик доираларга кўра олимлар бу бута 11700 ёшда эканлигини аниқладилар. Бошқача сўз билан айтганда, у музликлар ўз ўрнини чўлларга бўшатиб бераётган пайтларда ўса бошлаган.

Бу қадимий бута мураккаб шароитларга аъло даражада мослашган. Айни пайтда у атрофлича ўрганилмоқда. Бунинг сабаби бор, албатта. Олимлар у кўчиб, юрувчи қумлар ҳаракатини тўхтатиб қолувчи асосий иҳота вазифасини бажаришига умид қилмоқдалар. Бута ўта жазирама иссиқда ҳам, қурғоқчиликда ҳам ўсаверади.

(ТАСС).

Спорт

ПЕШҚАДАМЛАР ҒАЛАБАСИ

Ўтган сешанба куни СССР чемпионатининг биринчи лигасида навбатдаги учрашувлар бўлиб ўтди. Шуниси эътиборга лойиқки, бу турда пешқадамлар-лар сафида бораётган тўрт команда ғалабага эришиб, ҳисобидаги очколар сонини яна иккитага бойитишга муваффақ бўлди.

Умуман бўлиб ўтган тўққиз матчнинг бештасида мезбонлар, учтасида эса меҳмонлар ғолиб чиқишди. Бир ўйинда кучлар тенг келди. Ҳаммаси бўлиб дарвозаларга 26 та кўп киритилди. Шундан 14 таси майдон эгалари, 12 таси меҳмонлар ҳисобига ёзилди.

Биринчилик пешқадами— Кишинёвнинг «Нистру» командаси футболчилари ўз майдонларида Риганинг «Даугава» коллективини қабул қилишди. Учрашув ниҳоятда жанговар ўтди. Томошабинлар 90 минут давомида дарвозаларга киритилган бешта тўпнинг шоҳиди бўлишди. Бунда рақибларига нисбатан бир тўп ортиқ киритган (3:2) кишинёвликлар ўйинни ўз фойдаларига ҳал этдилар. Мазкур ғалабадан сўнг пешқадам тўплаган очколар сони 39 тага етди.

Турнир жадвалининг иккинчи поғонасида бораётган Воронежнинг «Факел» клуби ҳам ўз майдонида учрашув ўтказди. Воронежликлар Кировнинг «Динамо» командаси билан куч синашишдилар. Кескин спорт курашлари остида ўтган матч тақдирини майдон эгалари томонидан киритилган ягона тўп ҳал қилди.

Никополнинг «Колос» командаси футболчилари эса сафарда — Киевнинг СКА клубига қарши тўп суришди. Мазкур ўйинда омад никополликлар томонида бўлди. Пировардида улар 3:2 ҳисобида ғалаба қозонишди. Олий лигага чиқиш учун даъвогарлик қилаётган командалардан яна бири — Вильнюснинг «Жальгирис» коллективи футболчилари ҳам сафарда ўйин ўтказдилар. Улар Львовда маҳаллий СКА «Карпати» клубининг меҳмони бўлишди. Қизиқарли ўтган матч 1:0 ҳисобида «Жальгирис» командаси фойдасига ҳал бўлди.

Смоленскнинг «Искра» ва Ланчхутининг «Гурия» командалари ўртасидаги учрашувда жанговар дуранг (3:3) қайд этилди.

Бошқа ўйинлар натижаси билан танишинг: «Спартак» (Кострома) — СКА (Ростов) — 0:2, «Ротор» (Волгоград) — «Шинник» (Ярославль)— 2:1, «Таврия» (Симферополь) — СКА (Одесса) — 1:0, «Заря» (Ворошиловград) — «Металлург» (Запорожье) — 2:0.

Энди эътиборингизга командаларнинг турнир жадвалида тутган мавқеини ҳавола этамиз.

	Ў	Т	О
«Нистру»	29	47-26	39
«Факел»	28	38-21	38
«Колос»	28	43-22	37
«Жальгирис»	29	40-22	37
«Локомотив»	28	38-24	34
«Помир»	28	36-30	33
«Заря»	29	45-35	31
СКА «Карпати»	29	27-27	30
«Металлург»	28	30-21	29
«Даугава»	29	35-34	29
«Искра»	28	34-36	29
«Гурия»	29	35-41	28
СКА (Р)	29	43-39	28
«Шинник»	29	36-44	27
«Ротор»	28	39-39	27
«Таврия»	28	37-35	25
«Динамо»	29	24-39	25
«Звезда»	28	36-53	24
СКА (Од)	28	27-29	24
СКА (Хб)	28	17-35	22
СКА (К)	29	23-48	16
«Спартак»	28	12-42	14

ЭСЛАТМА: жадвалда кеча бўлиб ўтган СКА (Хабаровск) — «Помир» (Душанбе) ва «Локомотив» (Москва) — «Звезда» (Жиззах) командалари ўртасидаги учрашувлар натижаси ҳисобга олинмаган.

Редактор
И. СУЛАЙМОНОВ.

Телевидение

ЖУМА

3 СЕНТЯБРЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Юность» хореографик ансамблининг чиқиши.
10.05 «Ёшлар адреслари».
11.05 «Кўришгунча, севгилим». Бадиий фильм (Вьетнам).
12.20 Янгиликлар.
* * *
15.00 Янгиликлар.
15.20 Нефть ва газ саноати ходимларининг кунига бағишланган телевизион ҳужжатли фильмлар программаси.
16.05 «Бизнинг болаларимиз». Киноальманах.
16.10 П. И. Чайковский. Фортепьяно ва оркестр учун концерт. 1-концерт.
16.45 Волейбол бўйича халқаро турнир. Эркаклар. Болгария —СССР-I терма командалари.
17.15 «Владимир Ильич номли». Телевизион очерк.
17.45 «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Акмал, аждаҳо ва малика». Телевизион бадиий фильм премьераси [«Узбекфильм»].
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Симфоник ва эстрада куйлари оркестрининг концерти.
19.55 «Матильданинг ультиматуми ёки «Домовой»нинг ким эканлиги». Телевизион бадиий фильм премьераси.
21.30 «Время».
22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Динамо» [Киев]. Танаффус пайтида — «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 «Бувимнинг сандиғи». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
19.00 «Видземе кузи куйлайди». Фильм-концерт премьераси.
19.30 «Киносаёҳатчилар клубы».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Партия планлари — халқ планлари».
21.15 Арфа ижроси учун пьесаларни РСФСРда хизмат кўрсатган артист О. Эрдели чалади.
21.30 «Время».
22.00 «Оилавий шароитга кўра». Телевизион бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар.

● УзТВ I

11.25 Кўрсатувлар программаси.
11.30 География. «Буюк географик кашфиётлар».
12.00 «Бунёдкорлик энергияси». Телевизион фильм.
12.30 Биология. «Биологияни ўрганади».
13.00 Болалар учун. «Болалигим — гулбаҳор» [такрорий].
* * *
18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 Болалар учун фильмлар: «Олтин элакча», «Ленькининг таътиллари».
18.30 «Ипак камалаклар устаси», «Мен қишлоқда яшайман». Ҳужжатли фильмлар.
19.00 «Озиқ-овқат программаси — халқ фаровонлигининг асоси».
19.30 «Ахборот» [рус.].
19.45 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Кинопублицист экрани».
20.30 «Ахборот».
20.50 П. Чайковский номли VII Халқаро конкурс қатнашчиси, Самарқанд Давлат опера ва балет театрининг солисти Д. Ёқубова куйлайди.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Дунё воқеалари».
22.30 Телевизион экранида биринчи марта. «Афсонадаги қиз». Телевизион бадиий фильм. 2-серия [рус.].
23.40 Янгиликлар.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ—П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41*

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42. Масъул секретарь — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25. Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 32-56-28. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-28. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 33-54-46. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32-56-37, 32-54-58. Сатира ва юмор бўлими — 32-54-52. Иллюстрация бўлими — 32-56-27, 32-58-83. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р.— 07395. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1103. 1